

SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE Z DZIAŁALNOŚCI POLSKIEGO TOWARZYSTWA KRYMINALISTYCZNEGO ZA ROK 2014

I. Dane organizacji pożytku publicznego

Liczba członków Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego na dzień 31.12.2014 r.

Oddział Warszawski	309 członków
Oddział Warmińsko-Mazurski	50 członków
Oddział Kujawsko-Pomorski	63 członków
Oddział Śląski	51 członków
Oddział Krakowski	93 członków
Oddział Gdański	18 członków
Razem	584 członków

W 2014 roku do PTK przyjęto 29 osób.

1. **Nazwa organizacji - Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne**
2. **Adres siedziby i dane kontaktowe - 00-018 Warszawa, ul. Zgoda 11; nr faksu – 22 8270160; mail – biuro@kryminalistyka.pl; www.kryminalistyka.pl**
3. **Data rejestracji w KRS – 24.04.2002 r.**
4. **Data uzyskania statusu o.p.p. - 27.04.2004 r.**
5. **Numer REGON – 000810466; NIP 526-17-63-900**
6. **Numer KRS - 0000 109 111 /zarejestrowane w Sądzie Rejonowym, dla m.st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy/**
7. **Skład organu zarządzającego:**

Zarząd Główny PTK

- 1) prof. nadzw. dr hab. Bronisław Młodziejowski – prezes
- 2) dr Mieczysław Goc – wiceprezes
- 3) prof. nadzw. dr hab. Jarosław Moszczyński – wiceprezes
- 4) dr Waldemar Suszczewski – skarbnik
- 5) mgr Kamila Nowicka-Kiliś – sekretarz
- 6) prof. dr hab. Tadeusz Tomaszewski
- 7) prof. dr hab. Janina Zięba-Palus – członek
- 8) dr hab. Marek Leśniak – członek
- 9) dr Małgorzata Maria Żoła – członek

Rada Naukowa PTK

- 1) prof. dr hab. Tadeusz Tomaszewski – przewodniczący
- 2) prof. dr hab. Janina Zięba-Palus - wiceprzewodnicząca
- 3) prof. dr hab. Tadeusz Widła - wiceprzewodniczący
- 4) dr Aleksandra Tucholska-Lenart – sekretarz
- 5) prof. nadzw. dr hab. Bronisław Młodziejowski - członek

- 6) prof. dr hab. Hubert Kołdecki - członek
- 7) prof. dr hab. Ewa Gruza - członek
- 8) Prof. dr hab. Bronisław Warylewski – członek
- 9) prof. dr hab. Bronisław Sygit - członek
- 10) prof. dr hab. Jarosław Moszczyński - członek
- 11) dr hab. Jolanta Wąs-Gubała - członek
- 12) prof. dr hab. Piotr Girdwoyń - członek
- 13) prof. dr hab. Maciej Trzciniński - członek
- 14) dr Andrzej Filewicz - członek
- 15) dr Waldemar Krawczyk – członek

Członkowie konsultanci Rady Naukowej PTK

- 1) mgr Emil Buduj
- 2) dr hab. Monika Całkiewicz prof. ALK
- 3) mgr Eugeniusz Grzechnik
- 4) dr hab. Maria Kała
- 5) prof. dr hab. Jerzy Kasprzak
- 6) prof. dr hab. Anna Koziczak
- 7) mgr Dariusz Laskowski
- 8) prof. dr hab. Józef Wójcikiewicz
- 9) prof. nadzw. dr hab. Violetta Kwiatkowska-Wójcikiewicz

Sąd Koleżeński

- 1) dr Jerzy Jakubczak - przewodniczący
- 2) mgr Emil Buduj – wiceprzewodniczący
- 3) dr Zuzanna Brożek-Mucha - sekretarz
- 4) mgr Anna Konduracka
- 5) inż. Marek Miron

8. Skład organu nadzoru:

Komisja Rewizyjna PTK

- 1) mgr Grażyna Pieniążek – przewodnicząca
- 2) mgr Włodzimierz Kędziński - wiceprzewodniczący
- 3) mgr inż. Marta Bykas-Strękowska - sekretarz
- 4) mgr Eugeniusz Grzechnik - członek
- 5) mgr Roman Łuczak - członek

9. Cele statutowe organizacji

1. Towarzystwo prowadzi działalność statutową, jako działalność, realizującą wyłącznie społecznie użyteczne zadania na rzecz ogółu społeczności kryminalistycznej, grup wyodrębnianych ze względu na szczególnie trudną sytuację życiową lub materialną w stosunku do społeczeństwa, jak również na rzecz członków stowarzyszenia.
2. Celem głównym Towarzystwa jest rozwijanie zainteresowań, organizowanie działalności naukowej, naukowo-technicznej, oświatowej, informacyjnej,

upowszechniającej, wspomagającej, ochronnej, pomocowej oraz innej w sferach przyjętych w statucie zadań pożytku publicznego, podejmowanych na rzecz ogółu społeczności kryminalistycznej, grup wyodrębnianych ze względu na szczególnie trudną sytuację życiową lub materialną w stosunku do społeczeństwa, jak również na rzecz członków Towarzystwa.

3. W rozumieniu statutu ogół społeczności kryminalistycznej tworzą wszyscy, bez względu na swój status społeczny, zawodowy lub inny, którzy uczestniczą w realizowaniu celów i zadań stojących przed szeroko rozumianą kryminalistyką i dyscyplinami pokrewnymi, a także osoby będące podmiotami wszelkich oddziaływań o charakterze kryminalistycznym.

10. Sposób realizacji celów statutowych organizacji

1. Popularyzowanie najnowszych osiągnięć kryminalistyki i dyscyplin pokrewnych, rozbudzanie i rozwijanie zainteresowania wiedzą kryminalistyczną, propagowanie rozwoju i zdobyczy kryminalistyki oraz osiągnięć praktyki kryminalistycznej, których szerokie przekazanie opinii publicznej nie narusza tajemnicy zawodowej ani interesu publicznego.
2. Upowszechnianie zdobyczy kryminalistyki i dyscyplin pokrewnych, organizowanie sympozjów, zjazdów i konferencji naukowych, odczytów, prelekcji i szkoleń, inicjowanie i prowadzenie badań naukowych oraz współdziałanie z odpowiednimi placówkami w tym zakresie, rozwijanie współpracy oraz kontaktów naukowych z pokrewnymi środowiskami i instytucjami w kraju i za granicą, prowadzonych w ramach działań na rzecz integracji europejskiej.
3. Podejmowanie działań bezpośrednio związanych, bądź też sprzyjających zapobieganiu i zwalczaniu czynów zabronionych oraz zjawisk kryminogennych.
4. Ustalanie i nadzorowanie norm i standardów wykonywania badań kryminalistycznych, kształtowanie wysokiego naukowego poziomu działalności eksperckiej, zasad etyki, pogłębianie i doskonalenie wiedzy kryminalistycznej, wspieranie podnoszenia kwalifikacji, uzyskiwania stopni naukowych i uprawnień zawodowych.
5. Reprezentowanie, informowanie, promowanie i występowanie w interesie członków społeczności kryminalistycznej lub wyodrębnionych grup przed różnymi podmiotami, organami i instytucjami.

6. Prowadzenie działalności obejmującej między innymi wykonywanie badań specjalistycznych, ekspertyz kryminalistycznych, wydawanie opinii, nadzorowanie i nadawanie uprawnień rzeczoznawcy lub eksperta kryminalistyki.
7. Prowadzenie działań wspomagających rozwój gospodarczy, między innymi poprzez organizowanie różnych form kontaktów przedstawicieli nauki i praktyki kryminalistycznej, wykorzystywanie w działalności gospodarczej osiągnięć kryminalistyki, kierunkowanie i profilowanie badań naukowych popularyzacja działań na rzecz ochrony dóbr kultury, sztuki, w tym praw autorskich, ochrony praw konsumentów, wolności i praw człowieka, praw kobiet; podejmowanie działalności na rzecz zatrudnienia i aktywizacji zawodowej bezrobotnych.
8. Prowadzenie w różnych formach działalności wspomagającej, pomocowej oraz innych działań na rzecz grup znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej lub materialnej, dyskryminowanych lub odrzucanych środowiskowo czy społecznie, pochodzących ze środowisk kryminogennych, ofiar przestępstw, obywateli stykających się z przestępstwem lub organami ścigania i wymiaru sprawiedliwości, sprawców objętych oddziaływaniami prewencyjnymi i resocjalizacyjnymi.
9. Prowadzenie innych działań lub rodzajów działalności nie mających charakteru działalności gospodarczej, służących realizacji celów i zadań zgodnych z przyjętymi w statucie Towarzystwa sferami zadań pożytku publicznego.

11. Najważniejsze sfery działalności pożytku publicznego

1. Działalność w sferze bezpieczeństwa wewnętrznego w kraju oraz przeciwdziałania patologiom społecznym.
2. Działalność w sferze nauki, edukacji, oświaty i wychowania.

II. Charakterystyka działalności organizacji pożytku publicznego w okresie sprawozdawczym

1. Opis działalności pożytku publicznego

27.04.2004 r. Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne uzyskało status organizacji pożytku publicznego. W 2013 roku PTK postawiło sobie jako najistotniejsze, następujące zadania statutowe:

1. Popularyzowanie osiągnięć kryminalistyki i dyscyplin pokrewnych oraz rozwijanie zainteresowania wiedzą kryminalistyczną m.in. poprzez organizowanie konkursów,

sympozjów, zjazdów i konferencji naukowych, odczytów, prelekcji i szkoleń, inicjowanie i prowadzenie badań naukowych oraz współdziałanie z odpowiednimi placówkami w tym zakresie, a także rozwijanie współpracy oraz kontaktów naukowych z pokrewnymi środowiskami i instytucjami.

2. Ustalanie i nadzorowanie norm i standardów wykonywania badań kryminalistycznych, kształtowanie wysokiego naukowego poziomu działalności eksperckiej, pogłębianie i doskonalenie wiedzy kryminalistycznej, wspieranie podnoszenia kwalifikacji, uzyskiwania stopni naukowych i uprawnień zawodowych.
3. Wykonywanie badań specjalistycznych, ekspertyz kryminalistycznych, wydawanie opinii, nadzorowanie i nadawanie uprawnień rzeczoznawcy lub eksperta kryminalistyki.
4. Reprezentowanie, informowanie i występowanie w interesie członków społeczności kryminalistycznej przed różnymi podmiotami, organizacjami i instytucjami.
5. Podejmowanie innych działań bezpośrednio związanych bądź też sprzyjających zapobieganiu i zwalczaniu przestępstw i zjawisk kryminogennych oraz służących realizacji innych celów statutowych Towarzystwa.

Ad.1.

W ramach tego zadania statutowego w 2014 r. Zarząd Główny, Rada Naukowa, Oddziały PTK i członkowie Towarzystwa organizowali i uczestniczyli w realizacji następujących przedsięwzięć:

Wykłady połączone z dyskusją, organizowane przez Zarząd Główny i Radę Naukową Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego

1. *Nowe metody i techniki badawcze w ekspertyzie pismoznawczej* – 21 marca 2014 r.; dr Mieczysław Goc (wykład dla studentów z Wyższej Szkoły Ekonomii, Prawa i Nauk Medycznych w Kielcach).
2. *Badanie kolejności krzyżujących się i nie krzyżujących grafizmów* – 21 marca 2014 r.; inż. Marek Miron (wykład dla studentów z Wyższej Szkoły Ekonomii, Prawa i Nauk Medycznych w Kielcach).

3. ***Problematyka badań wariograficznych – aspekty prawne i kryminalistyczne*** – 21 marca 2014 r.; mgr Dariusz Jerzewski (wykład dla studentów z Wyższej Szkoły Ekonomii, Prawa i Nauk Medycznych w Kielcach).
4. ***Problematyka zwalczania fałszerstw pieniędzy*** – 21 marca 2014 r.; mgr Marek Kamiński (wykład dla studentów z Wyższej Szkoły Ekonomii, Prawa i Nauk Medycznych w Kielcach).
5. ***Nowe kierunki badawcze w ekspertyzie pismoznawczej*** – 27 marca 2014 r.; dr Mieczysław Goc (wykład dla członków Koła Naukowego Kryminalistyki Niepaństwowej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Białymstoku oraz policjantów Garnizonu KWP w Białymstoku).
6. ***Badanie+ kolejności naniesień krzyżujących się i nie krzyżujących zapisów na dokumentach*** - 27 marca 2014 r.; inż. Marek Miron (wykład dla członków Koła Naukowego Kryminalistyki Niepaństwowej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Białymstoku oraz policjantów Garnizonu KWP w Białymstoku).
7. ***Możliwości wykorzystania kryminalistycznych badań śladów pamięciowych w sprawach zaginięć osób i porwań*** - 28 marzec 2014 r.; mgr Edward Lewandowski.
8. ***Kryminalistyczne i prawne aspekty biometrii*** – 23 maja 2014 r.: mgr Magdalena Tomaszewska (adiunkt WPiA Uniwersytetu Warszawskiego).
9. ***Skaningowa mikroskopia elektronowa narzędziem w badaniach strukturalnych oraz w analizie składu chemicznego*** – 27 czerwiec 2014 r.; dr inż. Anna Łasińska (ekspert Biura Badań Kryminalistycznych ABW).
10. ***Wykrywanie śladów płynów łatwopalnych dla celów kryminalistycznych*** - 27 czerwca 2014 r.; dr Rafał Borusiewicz (Instytut Ekspertyz Sądowych im prof. dr Jana Sehna w Krakowie).

/zasięg – cały kraj, uczestniczyło łącznie ok. 300 osób/

II Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Miejsce Zdarzenia”
Warszawa 13 marca 2014 r.

Organizatorzy - Centralne Laboratorium Kryminalistyczne Policji – Instytut Badawczy, Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne oraz Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury.

Konferencja odbyła się, jako impreza towarzysząca, podczas XVI Międzynarodowych Targów Analityki i Technik Pomiarowych EuroLab i III Międzynarodowych Targów Techniki Kryminalistycznej CrimeLab. Konferencja adresowana była między innymi do policjantów techniki kryminalistycznej i pionu dochodzeniowego, prokuratorów i asesorów prokuratury, sędziów orzekających w sprawach karnych, aplikantów Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury, a także teoretyków i praktyków kryminalistyki oraz przedstawicieli nauki z kraju i z zagranicy.

Tematem konferencji była rola służb zaangażowanych w prowadzenie oględzin i wykonywanie czynności dochodzeniowo – śledczych. Natomiast jej głównym celem było podsumowanie i omówienie obecnego stanu wiedzy na temat badania miejsca zdarzenia w Polsce i za granicą oraz umożliwienie wymiany doświadczeń w tym zakresie.

Podczas konferencji odbyły się dwa równoległe przedsięwzięcia: pierwsze z nich, to **sesja naukowa** z udziałem światowych oraz krajowych przedstawicieli kryminalistyki. Wygłosili oni referaty na temat współpracy służb zaangażowanych w prowadzenie oględzin oraz możliwości usprawnienia tej współpracy, gdyż są to kwestie kluczowe dla zapewnienia właściwej jakości prowadzonych czynności oraz uzyskania niepodważalnych materiałów dowodowych. Drugie, to **pokazy polegające na symulacji oględzin miejsca zdarzenia** z udziałem techników i ekspertów kryminalistyki oraz prokuratorów. Zaprezentowane zostały oględziny: nielegalnego laboratorium narkotykowego oraz miejsca zabójstwa z użyciem broni palnej.

Podczas Targów, po raz pierwszy swoje stoisko przygotowało również Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne, prezentując zestaw specjalistycznych programów komputerowych do badań pisma ręcznego pn. „GLOBALGRAF”.

Duża liczba uczestników Konferencji pokazała zapotrzebowanie środowiska na tego typu wydarzenia naukowe, a także pozwala sformułować tezę o konieczności organizowania podobnych przedsięwzięć w przyszłości.

III Ogólnopolska Konferencja naukowa pt. „Fizykochemiczne badania śladów kryminalistycznych w aspekcie prawa i postępowania karnego”
18–21 listopada 2014 roku - Jachranka k/Warszawy

Organizatorzy - Centralne Laboratorium Kryminalistyczne Policji, Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne, Uniwersytet Warszawski.

III Ogólnopolska konferencja naukowa pt. „**Fizykochemiczne badania śladów kryminalistycznych w aspekcie kodeksu karnego**” ma charakter cykliczny i dedykowana jest ekspertom kryminalistyki oraz przedstawicielom wyższych uczelni reprezentujących środowisko nauk przyrodniczych i prawnych. Do udziału w III Konferencji po raz pierwszy zaproszono przedstawicieli organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości. Przewodnym celem spotkania było przybliżenie tematyki prowadzonych badań z zakresu fizykochemicznych analiz kryminalistycznych i możliwości z nich wynikających, związanych głównie z procesem wykrywczym, a także pogłębienie wiedzy z zakresu procesowych aspektów dowodu z opinii biegłego w postępowaniu karnym, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki nowego, kontradiktoryjnego modelu procesu karnego, który ma zacząć obowiązywać od 1 lipca 2015 r. Tematyka ta stanowiła przedmiot obrad dwóch sesji plenarnych zakończonych dyskusją okrągłego stołu, z udziałem przedstawicieli nauk prawnych, organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości.

Wspólne obrady przedstawicieli akademickiego grona naukowego, instytutów badawczych, pracowników laboratoriów kryminalistycznych, zaproszonych gości i biegłych polskiej kryminalistyki pozwoliły na poszerzenie i ujednoczenie stanowisk odnośnie wykorzystywania niestandardowych analitycznych metod badawczych oraz interpretacji wyników badań, a także sposobów prezentacji spostrzeżeń i wniosków dla potrzeb wydawanych opinii kryminalistycznych.

Konferencji towarzyszyła wystawa przedstawicieli firm produkujących aparaturę badawczą, co umożliwiło zapoznanie się z aktualnymi trendami w wykorzystaniu nowych rozwiązań analitycznych umożliwiających poszerzenie kierunków badań chemicznych.

Konferencja merytoryczna została poprzedzona sesją okolicznościową poświęconą 95-leciu kryminalistyki policyjnej.

Poniżej szczegółowy program konferencji:

I. 18 listopada 2014 r. (1 dzień konferencji)

Sesja uroczysta: 95 lat kryminalistyki policyjnej

W 2014 roku minęło 95 lat od wydania rozkazu Komendanta Głównego Policji Państwowej, na mocy którego IV Wydział Komendy Głównej Policji Państwowej zaczął tworzyć zbiory kryminalne kart daktyloskopijnych, broni palnej, narzędzi włamywaczy i falsyfikatów. Od 4 października 1919 roku polska kryminalistyka policyjna zyskała podstawy prawne swego dalszego rozwoju. Kolejne zmiany organizacyjne, wydarzenia historyczne, a przede

wszystkim wzrost znaczenia kryminalistyki w wykrywaniu i zwalczaniu przestępstw doprowadziły do powstania Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Policji. Rocznica wydania rozkazu Komendanta Głównego Polskiej Policji Państwowej była doskonałą okazją do podsumowania dotychczasowej działalności Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Policji, a także do dyskusji nad przeszłością i przyszłością policyjnej kryminalistyki.

Referaty:

1. *Początki polskiej kryminalistyki* – prof. dr hab. Brunon Hołyst
2. *Historia Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Policji ze szczególnym uwzględnieniem zmian, które zaszły w jego funkcjonowaniu w czasie transformacji ustrojowej* – dr Zbigniew Ruszkowski
3. *Utworzenie i działalność pierwszego policyjnego instytutu badawczego* – Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Policji – prof. dr hab. Tadeusz Tomaszewski
4. *Rola kryminalistyki w wykrywaniu przestępstw i zwalczaniu przestępczości* – dr Józef Gurgul

II. 19 listopada 2014 r. (2 dzień konferencji)

Sesja: Zmiany w podejściu do badań kryminalistycznych wynikające z nowelizacji Kodeksu postępowania karnego

Sesja była dedykowana dla: przedstawicieli sądów i prokuratur, uczelni wyższych, służb oraz instytucji zajmujących się zwalczaniem przestępczości, pracowników policyjnych laboratoriów kryminalistycznych CLKP/LK KWP.

1 lipca 2015 r. zaczną obowiązywać znowelizowane przepisy kodeksu postępowania karnego. Zasadnicze zmiany, które będą miały wpływ na działalność biegłych policyjnych laboratoriów kryminalistycznych, polegają na przemodelowaniu postępowania sądowego w kierunku większej kontradyktoryjności. W założeniach nowelizacji ma ona stwarzać lepsze warunki do wyjaśnienia prawdy materialnej i służyć poszanowaniu praw uczestników postępowania, a także mieć na celu zaktywizowanie stron procesowych przy jednoczesnym wzmocnieniu roli sądu, jako arbitra.

Rola biegła w procesie karnym po zmianach była głównym tematem obrad uczestników konferencji. Wystąpienia znamienitych kranistów, przedstawicieli wymiaru sprawiedliwości i organów ścigania były wstępem do dyskusji i wymiany poglądów między uczestnikami konferencji.

Referaty:

1. *Zmiana modelu postępowania dowodowego w polskim procesie karnym* - prof. dr hab. Maria Rogacka-Rzewnicka.
2. *Opinie prywatne po nowelizacji kodeksu postępowania karnego* - prof. dr hab. Tadeusz Widła.
3. *Sędziowska ocena opinii biegłego w nowym modelu procesu karnego* - sędzia Barbara Piwnik.
4. *Opinie kryminalistyczne w nowych warunkach procesowych* - prof. dr hab. Piotr Girdwoyń.
5. *Projekt ustawy o biegłych* - prof. dr hab. Ewa Gruza.
6. *Dowody prywatne w postępowaniu karnym po nowelizacji kpk z 27 września 2013 r.* - prof. dr hab. Adam Taracha.
7. *Współpraca organu zarządzającego ekspertyzę z biegłym w nowych uwarunkowaniach procesowych* - dr Alfred Staszak (PO Zielona Góra), dr Jan Wojtasik (PO Zielona Góra)

III. 20-21 listopada 2014 r. (3 i 4 dzień konferencji)

Sesja: Fizykochemiczne badania mikrośladów oraz materiałów i urządzeń wybuchowych. Dzień zakończony pokazem pirotechnicznym.

Sesje były dedykowane dla: przedstawicieli sądów i prokuratur, uczelni wyższych, służb oraz instytucji zajmujących się zwalczaniem przestępczości, pracowników policyjnych laboratoriów kryminalistycznych CLKP/LK KWP.

Fizykochemiczne badania mikrośladów

Mikroślady to szczególnie ważne, unikatowe ślady kryminalistyczne, które ze względu na powszechność występowania, niemożność uniknięcia ich powstania, mikroskopijność oraz reprezentatywność odgrywają istotną rolę w badaniach porównawczo-identyfikacyjnych, niejednokrotnie rozstrzygających poważne sprawy kryminalne.

Przedmiotem podsesji podczas konferencji było zaprezentowanie nowych, ciekawych przypadków z praktyki eksperckiej, jak również przybliżenie problematyki procesów technologicznych mających wpływ na powstanie konkretnych wyrobów, których znajomość niejednokrotnie ułatwia prowadzenie badań jak i wnioskowanie. Równie interesujące było zapoznanie się z najnowszymi trendami w badaniach analitycznych tego typu śladów skupiającymi nowatorskie rozwiązania aparaturowe. Ponadto ciekawym obszarem do dyskusji

były funkcjonujące w tym obszarze bazy danych umożliwiające przeprowadzenie badań porównawczo-identyfikacyjnych, np. w typowaniu pojazdów zbiegłych z miejsc wypadów drogowych.

Fizykochemiczne badania materiałów i urządzeń wybuchowych

Materiały oraz urządzenia wybuchowe są wykorzystywane do popełniania poważnych przestępstw, w związku z czym ich badania od lat są jednym z podstawowych zadań kryminalistycznych laboratoriów, głównie policyjnych. Obok typowych badań analitycznych prowadzonych w pomieszczeniach laboratoryjnych z wykorzystaniem specyficznej aparatury badawczej wymagane są niejednokrotnie badania poligonowe oraz szacowanie zagrożenia związanego z wybuchem takiego materiału lub urządzenia. Tematyka podsesji poświęcona była wprowadzonym w ostatnim czasie zmianom w ustawach dotyczących materiałów wybuchowych, a także problemom związanym z wykonywaniem badań i wnioskowaniem w tym zakresie. Przedstawienie nowych trendów w badaniach materiałów wybuchowych oraz powybuchowych pozwoliło na zapoznanie się z postępem technologicznym i przybliżyło możliwość wykorzystania nowatorskich rozwiązań.

4 dzień - Fizykochemiczne badania środków odurzających, substancji psychotropowych oraz prekursorów – przewidziane warsztaty tematyczne.

Sesje dedykowane były dla: przedstawiciele sądów i prokuratur, uczelni wyższych, służb oraz instytucji zajmujących się zwalczaniem przestępczości, pracowników policyjnych laboratoriów kryminalistycznych CLKP/LK KWP.

Fizykochemiczne badania środków odurzających, substancji psychotropowych oraz prekursorów – przewidziane warsztaty tematyczne

Tematyka podsesji była poświęcona regulacjom prawnym, w tym zmianom w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii, na których oparte jest formułowanie wniosków w wydawanych opiniach kryminalistycznych. W związku z tym, że na rynku pojawiają się coraz to nowe rodzaje substancji psychoaktywnych oraz do ustawy wprowadzane są coraz to nowe związki, organizatorzy przewidzieli potrzebę przedyskutowania nowych rozwiązań w badaniach analitycznych tego rodzaju związków. Zakres podsesji obejmował również omówienie ciekawych spraw wraz z uzyskanymi wynikami badań.

Konferencje, spotkania naukowe i inne przedsięwzięcia kryminalistyczne organizowane przez Oddziały Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego

ODZIAŁ WARMIŃSKO-MAZURSKI¹

Oddział Warmińsko-Mazurski PTK prowadzi ścisłą i bardzo owocną współpracę ze Studenckim Kołem Naukowym Kryminalistyki, którego opiekunem jest dr hab. Denis Sołodow. W ramach tej współpracy zrealizowano w roku 2014 m.in. następujące przedsięwzięcia:

- Seminarium pt. „Sąd przysięgłych w historii Polski” - 4.03.2014;
- Prezentacja Laboratorium Kryminalistycznego Katedry Kryminalistyki i Medycyny Sądowej WPiA UWM podczas Dni Otwartych UWM – 3.04.2014;
- Warsztaty naukowe pt. „DNA – encyklopedia życia”, w których uczestniczyli uczniowie szkół średnich – 15.04.2014;
- Seminarium pt. „Specyfika oględzin miejsca znalezienia zwłok” – 7.05.2014;
- Udział w II Studenckich Warsztatach Kryminalistycznych organizowanych przez Studenckie Koło Nauk Kryminalistycznych Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie, w których studenci z Olsztyna zdobyli I miejsce w konkursie oględzin miejsca zdarzenia – 14-16.05.2014;
- I edycja Konkursu Wiedzy z Kryminalistyki, w którym uczestniczyło 65 studentów - 24.05.2014 (zwycięzcy: I miejsce - Patryk Głinojecki, II miejsce - Agnieszka Baranowska, III miejsce - Anna Jastrzębska; wyróżnienia: Diana Rybicka i Marcin Sosnowski;
- Prezentacja metod ujawniania śladów linii papilarnych oraz daktyloskopowania w trakcie Pikniku Nauki i Sztuki, który miał miejsce na Rynku Starego Miasta w Olsztynie w dniu 31.05.2014 r;
- Seminarium pt. „Fałszowanie dokumentów historycznych a kryminalistyka” – 16.10.2014;
- Seminarium pt. „Kierunki rozwoju współczesnej daktyloskopii” – 20.11.2014;
- Seminarium pt. „Charakterystyka, dostępność oraz kryminalistyczna problematyka broni palnej” – 18.12.2014;

¹ Opracowano według informacji sporządzonej przez p. prof. nzw. dr hab. Jarosława Moszczyńskiego, prezesa Oddziału Warmińsko-Mazurskiego Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego.

Ponadto pracownicy Katedry Kryminalistyki i Medycyny Sądowej, reprezentujący także PTK uczestniczyli czynnie w wielu konferencjach naukowych, np.:

- III Ogólnopolska Konferencja Prawa Procesowego, Olsztyn, 8-9.05.2014 (organizator: Katedra Prawa Kanonicznego i Wyznaniowego, Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie);
- XVI Wrocławskie Sympozjum Badań Pisma, Wrocław, 4-6.06.2014 (organizator: Katedra Kryminalistyki, Wydział Prawa Administracji i Ekonomii, Uniwersytet Wrocławski);
- Zjazd Katedr Kryminalistyki, Kraków, 15-17.09.2014. (organizator: Katedra Kryminalistyki Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego);
- VII Międzynarodowe Sympozjum Ekspertów Kryminalistyki Służb Granicznych, Kętrzyn, 10-11.09.2014. (organizator: Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie);
- Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Nowoczesne Technologie w badaniach daktyloskopijnych”, Szczytno, 8-10.12.2014 (organizator: Centralne Laboratorium Kryminalistyczne Policji oraz Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie).

Dr hab. Denis Sołodow udzielił także wywiadu w 11 numerze Kwartalnika Informacyjnego WPiA na temat możliwości awansu naukowego w zakresie kryminalistyki w Rosji i w Polsce.

/zasięg – województwo i kraj, uczestniczyło łącznie ok. 300 osób/

ODDZIAŁ KRAKOWSKI²

W 2014 r. Oddział Krakowski PTK zrealizował następujące przedsięwzięcia kryminalistyczne:

1. W dniu 20 stycznia 2014 r. w Instytucie Ekspertyz Sądowych w Krakowie odbyło się zebranie Krakowskiego Oddziału PTK. W ramach zebrania zostały przedstawiony referat: **„Rola biegłego dziś i w świetle zmian kodeksu postępowania karnego”** – prelegent prof. dr hab. Stanisław Waltoś z Wydziału Prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego.
2. W dniu 25 czerwca 2014 r. w Instytucie Ekspertyz Sądowych w Krakowie odbyło się zebranie Oddziału Krakowskiego PTK. W ramach zebrania została przedstawiona prezentacja pt. ***Łuska jako nośnik informacji w rekonstrukcji zdarzenia z użyciem***

² Opracowano według informacji sporządzonej przez p. prof. dr hab. Janinę Ziębę-Palus, prezesa Oddziału Krakowskiego Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego.

broni palnej - prelegent nadkom. mgr inż. Krzysztof Zdeb z Laboratorium Kryminalistycznego KWP w Krakowie.

3. W dniu 18 grudnia 2014 r. w Instytucie Ekspertyz Sądowych w Krakowie odbyło się zebranie Oddziału Krakowskiego PTK. W ramach zebrania została przedstawiona prezentacja pt. *Czynniki wpływające na efektywność oględzin w wykrywaniu sprawców zabójstw* – prelegent dr Kazimiera Juszka z Wydziału Prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Ponadto członkowie Oddziału uczestniczyli w następujących konferencjach naukowych:

VIII Ogólnopolski Zjazd Katedr Kryminalistyki, Przegorzały 15-17.09.2014, referat pt. *Postępy w badaniach identyfikacyjnych śladów kryminalistycznych* (J.Zięba-Palus);

- III Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Fizykochemiczne badania śladów kryminalistycznych w aspekcie prawa i postępowania karnego”, 19-21.11.2014 Jachranka k/Warszawy, referat pt. *Badanie składu pigmentowego śladów lakierowych metodą mikrospektrometrii w zakresie promieniowania widzialnego i mikrospektrometrii Ramana* (J.Zięba-Palus); referat pt. *Fizykochemiczne badanie mikrosfer i ich znaczenie w kryminalistyce* (Z.Brożek-Mucha);
- Seminarium Instytutu Techniki Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, 10.12.2014, referat pt. *Zastosowanie mikroskopii elektronowej i spektrometrii rentgenowskiej w badaniach śladów kryminalistycznych* (Z.Brożek-Mucha).

/zasięg – województwo i kraj, łącznie uczestniczyło ok. 100 osób/

ODDZIAŁ GDAŃSKI³

W 2014 r. Oddział Gdański aktywnie uczestniczył w wielu wydarzeniach kryminalistycznych odbywających się na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego oraz wspierał działalność Studenckiego Koła Naukowego Kryminalistyki „*Modus Operandi*”. W ramach działalności Oddziału Gdańskiego PTK oraz Studenckiego Koła Naukowego Kryminalistyki „*Modus Operandi*” w kalendarz wydarzeń wpisały się następujące przedsięwzięcia kryminalistyczne:

³ Opracowano na podstawie informacji dr Małgorzaty M. Żoły, wiceprezesa Oddziału Gdańskiego Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego.

- 11 stycznia 2014 r. oraz 20 grudnia 2014 r. odbyły się otwarte spotkanie naukowe z Panem mgr. inż. Robertem Sikorą – ekspertem z Laboratorium Kryminalistycznego Komendy Wojewódzkiej Policji w Gdańsku. Wykłady były przeznaczone dla studentów prawa i administracji oraz seminarzystów Zakładu Kryminalistyki WPiA UG. Tematyka prezentacji dotyczyła kryminalistycznej problematyki broni strzeleckiej oraz śladów powodowanych przez broń palną;
- 23 listopada 2014 r. odbyło się spotkanie naukowe, którego gościem specjalnym była Pani Alicja Grzesiak – ekspert z zakresu hipnozy. Podczas trzygodzinnego wykładu opowiedziała o pracy hipnoterapeuty oraz możliwości wykorzystania jego umiejętności nie tylko w toku procesu sądowego, ale również w celach leczniczych. Zwieńczeniem wykładu był kilkunastominutowy seans hipnoterapeutyczny, w którym wzięli udział uczestnicy wykładu – studenci i seminarzyści Zakładu Kryminalistyki WPiA UG;
- 25 listopada 2014 r. miała miejsce konferencja naukowa nt. „Manipulacje w prawie” . Prelegentami byli dr hab. Tomasz Tadeusz Koncewicz Prof. UG, adw. Marek Aureliusz Kaczmarczyk oraz adw. Tomasz Kopoczyński;
- 7-8 oraz 14-15 grudnia 2014 r. miały miejsce otwarte spotkania naukowe z Panem mgr. Mariuszem Habkowskim – biegłym z listy Prezesa Sądu Okręgowego w Słupsku z zakresu technicznych badań dokumentów. Wykłady przeznaczone zarówno dla studentów prawa i administracji dotyczyły problematyki badań dokumentów, zabezpieczeń stosowanych na banknotach, teorii i praktyki opiniowania w sprawach fałszerstw dokumentów publicznych i prywatnych.

Ponadto członkowie Oddziału Gdańskiego PTK brali udział w następujących konferencjach i szkoleniach kryminalistycznych:

- w dniach 24-25 maja 2014 r. w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie odbyło się szkolenie przeznaczone dla rzeczoznawców i biegłych techniki motoryzacyjnej i ruchu drogowego. Tematyk szkolenia dotyczyła m.in. wad i usterek rozrządów i kół dwumasowych, technicznej i kryminalistycznej rekonstrukcji zdarzeń drogowych oraz problematyki ustalania osoby prowadzącej pojazdem. W drugim dniu szkolenie poprowadziła dr Małgorzata M. Żoła;
- w dniach 15-17 września 2014 r. w Krakowie odbył się VIII Zjazd Katedr Kryminalistyki „Paradygmaty dawnej i współczesnej kryminalistyki”;

- dniach 25-27 września 2014 r. miało miejsce II Ogólnopolskie Sympozjum nt. „Wypadki drogowe w praktyce biegłych. Wypadki z udziałem motocykli”. Na konferencji spotkali się biegli i rzeczoznawcy z zakresu techniki motoryzacyjnej i ruchu drogowego, rekonstrukcji zdarzeń drogowych, bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz przedstawiciele organów procesowych. Spotkanie zostało zorganizowane przez Instytut Ekspertyz Sądowych oraz spółkę Cybid Kraków w Bielsku Białej.

ODDZIAŁ WARSZAWSKI⁴

W 2014 r. Oddział Gdański aktywnie uczestniczył w wielu wydarzeniach kryminalistycznych i zrealizował następujące działania:

1. Szkolenie dla studentów.

W dniu 21 marca 2014 r. w siedzibie PTK odbyło się szkolenie pt. " Aktualne możliwości badań kryminalistycznych", dedykowane studentom Wyższej Szkoły Ekonomii, Prawa i Nauk Medycznych z Kielc. Wykład został zorganizowany staraniem dr Aleksander Tucholskiej Lenart oraz dr Katarzyny Furman-Łajszczak, zajęcia przeprowadzili: dr Mieczysław Goc, Dariusz Jerzewski oraz Marek Kamiński.

W szkoleniu uczestniczyło 19 osób.

2. Wykład dla licealistów.

W dniu 24 czerwca 2014 r. w siedzibie PTK odbył się wykład dla uczniów I Liceum Ogólnokształcącego im. B. Limanowskiego, który poprowadziła dr Katarzyna Furman-Łajszczak. Wykład poświęcony był przybliżeniu historii PTK, jak również omówieniu historii oraz stanu obecnego kryminalistyki. Uczestnicy wykładu otrzymali jubileuszową publikację PTK („Czterdzieści lat minęło...”). Zostali zapoznani z działalnością wybranych pracowni Centrum Badawczo - Szkoleniowego PTK, jak również – dzięki uprzejmości pana Dariusza Jerzewskiego – mieli możliwość poznania zasad działania wariografu.

W wykładzie uczestniczyło 12 osób.

3. Wygłoszenie referatu podczas XVI Wrocławskiego Sympozjum Badań Pisma.

W dniach 4-6 czerwca 2014 r. dr Katarzyna Furman-Łajszczak wzięła udział w XVI Wrocławskim Sympozjum Badań Pisma, reprezentując Warszawski Oddział PTK i wygłaszając referat pt. „Kodeks deontologiczny biegłych sądowych. Postulaty *de lege ferenda*

⁴ Opracowano na podstawie informacji dr Aleksandry Tucholskiej-Lenart Prezesa Oddziału Warszawskiego PTK.

4. Udział w uroczystościach rozpoczęcia roku szkolnego 2014/2015.

Dnia 1 września 2014 r. dr Katarzyna Furman-Łajszczak reprezentowała Warszawski Oddział PTK na uroczystości rozpoczęcia roku szkolnego w Zespole Szkół w Wieliszewie oraz Liceum Ogólnokształcącym w Komornicy, nad którym PTK rozacza patronat honorowy.

5. Udział w konferencji naukowo-szkoleniowej w Poznaniu, poświęconej praktycznym aspektom analizy DNA.

W dniach 9-10 października 2014r. Prezes Oddziału Warszawskiego dr Aleksandra Tucholska - Lenart uczestniczyła w konferencji naukowo-szkoleniowej w Poznaniu, poświęconej praktycznym aspektom analizy DNA, organizatorem której był Komitet Genetyki Człowieka i Patologii Molekularnej PAN, Katedra Biochemii i Biotechnologii Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, Kolegium Medycyny Laboratoryjnej w Polsce oraz Fundacja na rzecz Rozwoju Biotechnologii i Genetyki POLBIOGEN. Program obejmował zagadnienia diagnostyki laboratoryjnej, jakości i walidacji badań, onkologii, immunologii, farmakogenetyki, ginekologii, hematologii, medycyny sądowej, sportu, archeologii, neurogenetyki, gastroenterologii i biotechnologii.

Konferencja była uhonorowaniem 40-lecia pracy naukowej i dydaktycznej prof. dr hab. Ryszarda Słomskiego - kierownika Katedry Biochemii i Biotechnologii UP w Poznaniu oraz zastępcy dyrektora ds. naukowych Instytutu Genetyki Człowieka PAN. Profesor Słomski jest pionierem badań DNA w Polsce, liderem wielu zespołów badawczych, organizatorem 25 edycji letnich szkół biologii molekularnej w latach 1989-2008, których programy upowszechniały diagnostykę molekularną dla potrzeb różnych dziedzin medycyny, w tym medycyny sądowej. Od początku swojej kariery zawodowej konsekwentnie dążył do wdrażania badań DNA do praktyki; był pierwszym naukowcem w Polsce, który dokonał amplifikacji DNA metodą PCR. Kryminalistyka polska zawdzięcza Panu Profesorowi wdrożenie badań DNA dla potrzeb genetycznej identyfikacji sprawców przestępstw. Osiągnięcie to zostało uhonorowane Nagrodą Państwową I stopnia Ministra Spraw Wewnętrznych /1989/ oraz dyplomem uznania Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego /2009/ w XX rocznicę wydania przez Pana Profesora pierwszej opinii dla potrzeb organów procesowych z zastosowaniem analizy DNA-fingerprinting.

Prof. dr hab. Ryszard Słomski jest niekwestionowanym autorytetem w zakresie badań DNA, niestrudzenie propaguje ich zastosowanie w takich dziedzinach jak diagnostyka molekularna chorób genetycznych, medycyna sądowa i kryminalistyka, biotechnologia, archeologia. Najnowsza Jego książka zaprezentowana na konferencji nosi znamieny tytuł

„Analiza DNA – praktyka” i stanowi świadectwo dokonań wielu zespołów pracujących pod Jego kierunkiem.

Dr A. Tucholska - Lenart przedstawiła aktualne osiągnięcia polskiej biologii kryminalistycznej związane z wdrażaniem technologii mikrodysekcji laserowej umożliwiającej pozyskanie z biologicznych śladów kryminalistycznych materiału badawczego w postaci pojedynczych komórek do badań molekularnych zmierzających do ustalenia profilu DNA przestępcy.

6. Współautorstwo rozdziału w książce "Analiza DNA - praktyka" pod redakcją prof. Ryszarda Słomskiego.

Dr Aleksandra Tucholska - Lenart uczestniczyła w opracowaniu rozdziału poświęconego badaniom DNA w kryminalistyce i medycynie sądowej. Książka ukazała się nakładem Wydawnictwa Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu i powstała we współpracy z Kolegium Medycyny Laboratoryjnej w Polsce, Wydziału Biochemii i Biotechnologii Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, Komitetu Genetyki Człowieka i Patologii Molekularnej Wydziału V Nauk Medycznych PAN oraz Fundacji na Rzecz Rozwoju Biotechnologii i Genetyki POLBIOGEN.

ODDZIAŁ KUJAWSKO-POMORSKI⁵

W 2014 r. Oddział Gdański aktywnie uczestniczył w wielu wydarzeniach kryminalistycznych i zrealizował następujące działania:

1. Referaty wygłoszone przez dr hab. Violetę Kwiatkowską-Wójcikiewicz, prof. UMK na konferencjach naukowych:

- *Sąd jako „najwyższy biegły”* – Seminarium naukowe – „Rola i pozycja biegłego po nowelizacji Kodeksu postępowania karnego” – Olsztyn 5 czerwca 2014 r.
- *Wartość dowodowa zeznań dzieci* - Seminarium kryminalistyczne pt. „Nauki sądowe wobec kontradiktoryjnego procesu” - Jesionka 15-16 maja 2014 r.
- *Dla kogo kryminalistyka?- znaczenie wykształcenia w zakresie kryminalistyki dla wykonywania zawodów prawniczych* - Dni Edukacji Prawniczej w UMK 17-19 listopada 2014r.

⁵ Opracowano na podstawie informacji prof. dr hab. Violety Kwiatkowskiej-Wójcikiewicz, Prezesa Oddziału Kujawsko Pomorskiego PTK.

- *Identification parades and photo arrays in Poland – theory and practice* (współautor J. Wójcikiewicz) - European Association of Psychology and Law, Petersburg 24-27 czerwca 2014 r.
- *Związki procesu karnego z kryminalistyką w świetle poglądów dra Józefa Jana Bossowskiego* -VIII Zjazd Katedr Kryminalistyki pt. „Paradygmaty dawnej i współczesnej kryminalistyki” - 15-17 września 2014 r. Kraków-Przegorzały.

2. Referat wygłoszony przez dra Leszka Stępkę a konferencji naukowej:

- *Znaczenie kompleksowej ekspertyzy (kryminalistycznej i medycznosądowej) dla ustalenia przyczyny śmierci będącej efektem postrzału w głowę* - VIII Zjazd Katedr Kryminalistyki pt. „Paradygmaty dawnej i współczesnej kryminalistyki” - 15-17 września 2014 r. Kraków-Przegorzały.

3. Publikacje naukowe członków oddziału PTK

- V. Kwiatkowska-Wójcikiewicz, *Możliwości wykrywania fałszerstw dokumentów w postępowaniu administracyjnym* [w:] *Dokument i jego badania*, R. Cieśla (red.) Wrocław 2014, s. 205-209.

4. Działalność realizowana ze Studenckim Kołem Naukowym Kryminalistyki

Zorganizowane spotkania naukowe:

- „Trupia farma”
- Możliwości identyfikacyjne broni palnej
- Pornografia
- Samobójstwo – ustalenie przyczyn śmierci
- Identyfikacja Krzysztofa Kolumba
- Znaczenie wykrywcze *modus operandi*

ODDZIAŁ ŚLĄSKI⁶

W 2014 r. Oddział Śląski aktywnie uczestniczył w wielu wydarzeniach kryminalistycznych i zrealizował następujące działania:

1. Referaty wygłoszone przez członków PTK na konferencjach naukowych:

- T. Widła, M. Leśniak, *Redagowanie opinii*, III Ogólnopolska Konferencja Oddziałów Psychiatrii Sądowej, Polskie Towarzystwo Psychiatrii Sądowej, Spała 7-8 marca 2014 r.
- T. Widła, *Topografia sygnowania*, XVI Sympozjum Badań Pisma, Uniwersytet Wrocławski, Wrocław 4-6 czerwca 2014 r.

⁶ Opracowano na podstawie informacji prof. nadzw. dr hab. Marka Leśniaka, Prezesa Oddziału Śląskiego PTK.

- T. Widła, *Sygnatury Moneta*, XVI Sympozjum Badań Pisma, Uniwersytet Wrocławski, Wrocław 4-6 czerwca 2014
- T. Widła (wsp. H. Widła), *Predykaty w sygnaturach*, XVI Sympozjum Badań Pisma, Uniwersytet Wrocławski, Wrocław 4-6 czerwca 2014,
- M. Leśniak (wsp. J. Kubiak), *Z problematyki pisma lustrzanego – studium tekstu i podpisu*, XVI Sympozjum Badań Pisma, Uniwersytet Wrocławski, Wrocław 4-6 czerwca 2014
- M. Leśniak (wsp. S. Ławrentjew), *Z problematyki pisma lustrzanego – studium tekstu i podpisu*, XVI Sympozjum Badań Pisma, Uniwersytet Wrocławski, Wrocław 4-6 czerwca 2014
- T. Widła, *Treść sygnatury*, VII Zjazd Katedr Kryminalistyki, Katedra Kryminalistyki WPiA Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków, 15-17 września 2014 r.,
- T. Widła, *Wnioskowania w opiniowaniu w postępowaniu karnym*, Konferencja Prokuratury Generalnej, Warszawa, 17-18 listopada 2014 r.,
- T. Widła, *Opinie prywatne po nowelizacji Kodeksu postępowania karnego*, III Ogólnopolska Konferencja Naukowa, CLK Policji Instytut Badawczy, Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne, WPiA Uniwersytetu Warszawskiego, Jachranka 19-21 listopada 2014 r.
- M. Leśniak, T. Widła, *Opinia biegłego w świetle zmian Kodeksu postępowania karnego*, XIV Ogólnopolska Konferencja Naukowa, Zakład Psychologii Klinicznej i Sądowej Uniwersytetu Śląskiego, Katowice 13-14 listopada 2014 r.,
- M. Leśniak, *Z problematyki interpretacji wyników badania poligraficznego*, Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego, Kraków, 26 września 2014 r..

2. Publikacje naukowe członków oddziału PTK

- T. Widła, *Falszerstwa sygnatur*, [w:] *Dokument i jego badania*, R. Cieśla (red.) Wrocław 2014, s. 409-417.
- T. Widła, *Z problematyki stabilności sygnowania*, [w:] *Dokument i jego badania*, R. Cieśla (red.) Wrocław 2014, s. 419-424.
- T. Widła (WSP. R. Grzesiak), *Z problematyki stabilności sygnowania*, [w:] *Dokument i jego badania*, R. Cieśla (red.) Wrocław 2014, s. 127-134.
- M. Leśniak, S. Ławrentjew, *Przesłanki wpisu na listę biegłych z zakresu badań dokumentów w sądach okręgowych w Częstochowie, Gliwicach i Katowicach – analiza praktyki*, [w:] *Dokument i jego badania*, R. Cieśla (red.) Wrocław 2014, s. 215-228.
- M. Leśniak, *Metodyki badań z zakresu patologii pisma*, [w:] *Dokument i jego badania*, R. Cieśla (red.) Wrocław 2014, s. 211-214.

- T. Widła, *40 lat istnienia Katedry Kryminalistyki na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego*, [w:] *Kryminalistyka w walce z przestępczością*, A. Rosół, J. Słobosz, P. Mięsiak (red.), Szkoła Policji w Katowicach 2013 (ukazało się w 2014 r.), s. 9 -14.
- M. Leśniak, *Czy jest możliwa adaptacja elementów „research culture” w polskiej praktyce*, [w:] *Kryminalistyka w walce z przestępczością*, A. Rosół, J. Słobosz, P. Mięsiak (red.), Szkoła Policji w Katowicach 2013 (ukazało się w 2014 r.), s. 41 -46.

3. Działalność realizowana ze Studenckim Kołem Naukowym Kryminalistyki „Veritas”

- pomoc w przygotowaniu członków Koła do udziału w warsztatach kryminalistycznych (trening ujawniania, dokumentowania i zabezpieczania śladów daktyloskopijnych; trening w zakresie badania pisma ręcznego),
- przygotowanie wspólnie z Kołem warsztatów kryminalistycznych w dniach otwartych Uniwersytetu Śląskiego,
- współpraca przy przygotowanie konferencji Koła na temat „Tajemnice miejsca zdarzenia czyli o śladach kryminalistycznych”, która miała miejsce w Katowicach w dniach 20-21 maja 2014 r..

Wspieranie działalności studenckiego ruchu naukowego

Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne udzielało pomocy merytorycznej, organizacyjnej i finansowej, uczestnicząc poprzez swoich przedstawicieli m.in. w realizacji takich przedsięwzięć studenckich, jak:

1. XII Letnie Warsztaty Kryminalistyczne Koła Naukowego Prawa Karnego Uniwersytetu Warszawskiego „TEMIDA”, które zostały zorganizowane w Szkole Policji w Słupsku. Warsztaty uzyskały dofinansowanie ze strony PTK w kwocie 1000 zł.
2. Warsztaty Kryminalistyczne organizowane przez Studenckie Koło Naukowe Kryminalistyki „*Modus Operandi*” działające przy Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego. Warsztaty zostały zaplanowane w dniach 4-6 maja 2014 r. w Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury w Krakowie. PTK zadeklarowało kwotę 1000 zł na dofinansowanie tego przedsięwzięcia.

XV Edycja Konkursu im. prof. Tadeusza Hanauska
na Pracę Roku z Dziedziny Kryminalistyki

W dniu 02.10.2014 r. odbyło się posiedzenie Jury XV Edycji Konkursu im. Prof. Tadeusza Hanauska na Pracę Roku z Dziedziny Kryminalistyki.

Skład Jury:

- prof. dr hab. Tadeusz Tomaszewski - przewodniczący
- prof. dr hab. Huber Kolečki
- prof. dr hab. Piotr Girdwoyń
- prof. nadzw. dr hab. Bronisław Młodziejowski
- dr Mieczysław Goc

Na konkurs wpłynęło 9 zgłoszeń prac z różnych środowisk kryminalistycznych. Nadesłane prace charakteryzował wysoki poziom merytoryczny. Oceniając prace – Jury kierowało się ich poziomem naukowym, aktualnością poruszanej tematyki, nowatorstwem w podejściu do tematyki, jak również szczególnym znaczeniem dla praktyki i oparciem wniosków na wynikach badań empirycznych. Wszystkie zgłoszone prace były opublikowane lub obronione w roku 2013.

Po dyskusji - Jury postanowiło zgłosić Radzie Naukowej i Zarządowi Głównemu Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego wnioski o przyznanie nagród i wyróżnień autorom n/w prac:

Prace nagrodzone i wyróżnione:

Kategoria - prace habilitacyjne

- „Dowody kryminalistyczne w postępowaniu cywilnym” - autor: **dr hab. Dorota Zienkiewicz**, Uniwersytet Śląski - nagroda w wysokości 2000 zł.
- „Chemiczne i morfologiczne aspekty badań śladów powystrzałowych metodą mikroanalizy rentgenowskiej” - autor: **dr hab. Zuzanna Brożek-Mucha**, Instytut Ekspertyz Sądowych w Krakowie – nagroda w wysokości 2000 zł

Kategoria - prace monograficzne

- „Opinia biegłego w sprawach karnych, gospodarczych i jej ocena sądowa” - autor: **dr hab. Małgorzata Hrehorowicz**, Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu - nagroda w wysokości 2000 zł.

Kategoria - prace magisterskie

- „**Analiza Kryminalna**” – autor: **mgr Sławomir Owczarzak**, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, promotor prof. dr hab. Hubert Kolečki - I nagroda w wysokości 700 zł.
- „**Wypadki śmiertelne na terenach górskich. Aspekty kryminalistyczne i prawne**” – autor: **mgr Daniel Bracanovic**, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego, promotor prof. dr hab. Ewa Gruza – nagroda w wysokości 500 zł.
- „**Obraz statyczny śladów krwi**” – autor: **mgr Iлона Surożyńska**, Wydział Prawa Uniwersytetu w Białymstoku, promotor dr Grażyna Kędzierska – nagroda w wysokości 500 zł.
- „**Kryminalistyczna problematyka kradzieży dóbr z gier komputerowych**” – autor: **mgr Wojciech Andrzej Kasprzak**, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, promotor prof. nadzw. dr hab. Bronisław Młodziejowski – nagroda w wysokości 500 zł.
- „**Zdarzenie drogowe z udziałem samochodów ciężarowych powyżej 3500 kiligramów dopuszczalnej masy całkowitej – analiza przyczyn prawne**” – autor: **mgr Joanna Kożuch**, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego, promotor prof. dr hab. Tadeusz Widła – nagroda w wysokości 500 zł.

Kategoria – prace zaliczeniowe

- „**Badania porównawcze podpisów skróconych (częściowo czytelnych, nieczytelnych oraz paraf)**” – autor: **por. SG mgr Anna Bielińska** napisana pod kierunkiem mgr Stanisława Prymaka – nagroda w wysokości 300 zł.

Uroczystość wręczenia nagród laureatom Konkursu odbyła się w dniu 17 listopada 2014 r. w Sali im. J. Brudzińskiego (Pałac Kazimierzowski Uniwersytetu Warszawskiego) przy ul. Krakowskie Przedmieście 26/28 w Warszawie. Akcentem naukowym uroczystości był wykład okolicznościowy pt. "In Pursuit of Justice" wygłoszony przez prof. Petera Bilousa – Dyrektora Programu Kryminalistyki na Eastern Washington University USA.

Działalność wydawnicza

Od początku swego istnienia Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne przykładało dużą wagę do popularyzacji wiedzy i praktyki kryminalistycznej poprzez cykliczne publikacje. Od 2000 roku PTK, wspólnie z Katedrą Kryminalistyki UW, wydaje periodyk „Problemy Współczesnej Kryminalistyki”, którego łamy stanowią główne miejsce prezentacji osiągnięć

naukowych Towarzystwa i jego członków. Kolejny XVIII tom, który ukazał się w 2014 r. składa się z dwóch części. Pierwsza zawiera 11 artykułów napisanych na bazie wystąpień prezentowanych na konferencji, która odbyła się w dniach 23 – 24 maja 2013 roku. Konferencja, pt. „Kryminalistyka – nauka – praktyka”, została zorganizowana przez Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne i Uniwersytet Warszawski z okazji 40-lecia działalności Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego. W części drugiej zostało umieszczonych 11 opracowań przygotowanych przede wszystkim przez uczestników seminarium doktorskiego prowadzonego w Katedrze Kryminalistyki Uniwersytetu Warszawskiego. Są to, tradycyjnie, przede wszystkim młodzi naukowcy, a także praktycy. Publikacje dotyczyły bardzo szerokiego spektrum zagadnień procesowo-kryminalistycznych.

Podobnie jak to miało miejsce w odniesieniu do poprzedniego tomu, również prace opublikowane w tym tomie zostały przedłożone do recenzji, przed ich zakwalifikowaniem do druku. Recenzentami byli wybitni przedstawiciele nauki, dydaktyki i praktyki kryminalistycznej w osobach prof. nadzw. dr. hab. Bronisława Młodziejowskiego i dr. Wacława Brzęka.

Kontynuowano także prace wydawnicze związane z przygotowaniem do publikacji cyklu Polskiej Bibliografii Kryminalistycznej obejmującej okres od 1918 roku. Aktualnie ukazały się drukiem 3 tomy bibliografii (t. III, IV i V) obejmujące lata 1980 – 2008. Trwają prace nad wydaniem kolejnych tomów (I i II) za lata od 1918 do 1979.

Szkolenia z zakresu kryminalistyki

Działalność szkoleniowa przyczynia się w sposób bezpośredni do popularyzacji wiedzy kryminalistycznej, podwyższenia kwalifikacji zawodowych i kompetencji szkolonych. W 2014 r. PTK było organizatorem i patronowało przedsięwzięciom o charakterze szkoleniowym. Były to m.in. takie szkolenia, wykłady i inne formy edukacyjne, jak np.:

1. Wykłady wymienione w p. II. 1. sprawozdania.
2. Szkolenia nt.: *Ocena autentyczności dokumentów stwierdzających tożsamość oraz dokumentów administracyjnych*” (12 szkoleń dla pracowników urzędów administracji państwowej) - Krzysztof Czerwiecki, liczba uczestników 226 osób.
3. Szkolenia nt.: *Ocena autentyczności dokumentów stwierdzających tożsamość oraz dokumentów administracyjnych*” (3 szkoleń dla pracowników urzędów administracji państwowej woj. zachodniopomorskiego) – Tomasz Kling liczba uczestników 68 osób.

4. Szkolenie nt.: *Ocena autentyczności dokumentów stwierdzających tożsamość oraz dokumentów administracyjnych niezbędnych do rejestracji i obsługi osób bezrobotnych zgodnie z Ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (szkolenie dla pracowników Powiatowych Urzędów Pracy woj. zachodniopomorskiego) – Tomasz Kling (liczba uczestników 23 osoby).

Łącznie przeprowadzono 26 szkoleń, w których uczestniczyło 617 osób, zasięg – cały kraj.

Działalność Biblioteki Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego

Biblioteka Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego została utworzona na podstawie Uchwały Zarządu Głównego PTK z dnia 20 maja 2005 r. Biblioteka Kryminalistyczna gromadzi pozycje branżowe i czasopisma, które mają służyć rozwijaniu i zaspakajaniu potrzeb biblioteczno-informacyjnych z zakresu szeroko rozumianej kryminalistyki i nauk penalnych, podnoszeniu kwalifikacji zawodowych członków PTK oraz pogłębianiu inspiracji twórczych i naukowo-badawczych. Biblioteka cieszy się dużym uznaniem studentów przygotowujących prace magisterskie, publikacje i rozprawy naukowe z kryminalistyki na różnych uczelniach wyższych z całego kraju. Aktualnie zbiory biblioteczne liczą **1820** pozycji, których systematycznie aktualizowany wykaz znajduje się na stronie internetowej PTK. W 2014 r. przybyło **464** woluminów.

Działalność o charakterze naukowo-badawczym

Pod patronatem naukowym PTK, realizując zadania badawczo-rozwojowe Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego, Centrum Badawczo-Szkoleniowe Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego, wspólnie z Uniwersytetem Warszawskim i Centralnym Laboratorium Kryminalistycznym rozpoczęło w 2013 r. realizację projektu rozwojowego nr DOBR-BIO4/038/13297/2013, pt. „*Pomiarowe narzędzia wspomagające analizę pisma ręcznego i podpisów*”. Celem głównym projektu jest udoskonalenie i obiektywizacja metod oraz narzędzi badawczych wspomagających badania pisma ręcznego i podpisów w obszarze cech szczególnie ważnych z punktu widzenia identyfikacji osób. Cele szczegółowe projektu obejmują m.in. wykonanie **zestawu programów komputerowych** do analizy cech grafometrycznych, barwometrycznych i motorycznych pisma obejmującego następujące programy informatyczne:

- program komputerowy LINIOGRAF do badania zgodności porównywanych próbek pisma metodą pomiaru długości linii graficznych oraz zgodności tzw. współczynnika gęstości pisma,
- program komputerowy CENTROGRAF do badania zgodności porównywanych próbek pisma poprzez porównanie tzw. „linii środkowych”,
- program komputerowy BARWOSKAN do barwometrycznej analizy środków kryjących,
- program komputerowy PROFILOSKAN do analizy profilometrycznej nacisku narzędzia pisarskiego na podłoże dokumentu wzdłuż linii pomiarowej.

Kierownikiem naukowym projektu jest prof. dr hab. Tadeusz Tomaszewski, a przewodniczącym Komitetu Sterującego dr Mieczysław Goc. W 2014 r. zakończono I etap projektu obejmujący opracowanie katalogu cech pisma ręcznego i podpisów uwzględniającego wykorzystanie grafometrii i scangrafii komputerowej w analizie identyfikacyjnej oraz przygotowanie metodyki badań dokumentów, w tym zapisów ręcznych i podpisów, z wykorzystaniem grafometrii i scangrafii komputerowej. Realizacja tego etapu została pozytywnie oceniona przez NCBiR. Aktualnie jest realizowany drugi etap projektu, którego głównym celem jest opracowanie w/wym. programów komputerowych oraz ich walidacja.

Udział w sympozjach, konferencjach, zjazdach i spotkaniach naukowych

W 2014 r. Towarzystwo otrzymało zaproszenia i aktywnie uczestniczyło w sympozjach, konferencjach, zjazdach i spotkaniach naukowych. Przykłady konferencji, sympozjów i innych form spotkań naukowych zawiera poniższe zestawienie:

1. II Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Miejsce zdarzenia”, Warszawa 13 marca 2014 r. w ramach XVI Międzynarodowych Targów Analityki i Technik Pomiarowych EuroLab oraz III Międzynarodowych Targów Techniki Kryminalistycznej CrimeLab.
2. XIV Seminarium Ekspertów pt. *Dokumenty – istotne czynniki skutecznego zabezpieczenia*, organizator - Polska Wytwórnia Papierów Wartościowych, Starachowice 12-14 maja 2014 r.
3. I Ogólnopolska Konferencja Biologii Kryminalistycznej pt. *Tajemnice przestępstw – ślady biologiczne we współczesnych badaniach kryminalistycznych*, Szczytno 27-30

- maja 2014 r., organizatorzy: Zakład Biologii Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Policji, Wyższa Szkoła Policji.
4. X Ogólnopolskie Seminarium Kryminalistyczne pt. *Nauki sądowe wobec kontradiktoryjnego procesu*, Jesionka k. Zielonej Góry, 14-16 maja 2014 r., organizator – Prokuratura Okręgowa w Zielonej Górze.
 5. Seminarium eksperckie pt. *Biegli sądowi w Polsce*, Warszawa 17 kwietnia 2014 r., organizatorzy: Helsińska Fundacja Praw Człowieka i Polska Rada Biznesu.
 6. VIII Zjazd Katedr Kryminalistyki, Kraków, 15-17 września 2014 r., organizator: Katedra Kryminalistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego.
 7. VII Międzynarodowe Sympozjum Ekspertów Kryminalistyki Służb Granicznych, Kętrzyn 10-11 września 2014 r., organizator: Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie i Komenda Główna Straży Granicznej w Warszawie.
 8. Konferencja naukowa pt. *Perspektywy instrumentalnej i nieinstrumentalnej detekcji kłamstwa*, Kraków 26 września 2014 r, organizator: Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego.
 9. Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. *Nowoczesne technologie w badaniach daktyloskopijnych*, Szczytno 8-10 grudnia 2014 r., organizatorzy: Centralne Laboratorium Kryminalistyczne Policji Instytut Badawczy, Wyższa Szkoła Policji.
 10. Seminarium Ekspertów pt. *Dokumenty zabezpieczone w aspekcie ich bezpieczeństwa*, organizator - Polska Wytwórnia Papierów Wartościowych, Warszawa 16 grudnia 2014 r.
 11. III Ogólnopolska Konferencja naukowa pt. *Fizykochemiczne badania śladów kryminalistycznych w aspekcie prawa i postępowania karnego*, Jachranka k/Warszawy 18–21 listopada 2014 r., organizatorzy: Centralne Laboratorium Kryminalistyczne Policji, Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne, Uniwersytet Warszawski.
 12. Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. *XVI Międzynarodowe Wrocławskie Sympozjum Pisma*, Wrocław, 4-6 czerwca 2014 r. (organizator: Katedra Kryminalistyki Uniwersytetu Wrocławskiego).
 13. Światowy Kongres Kryminalistyki IAFS 2014 (*World Forensic Festival - IAFS 2014*), Seul (Korea) 12-18 października 2014 r. (organizatorzy: IAFS, AFSN, APMLA).

Ad. 2, 3 i 4

W ramach realizacji tych zadań Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne aktywnie działało na rzecz podniesienia rangi i statusu prawnego biegłych i rzeczoznawców oraz konsolidacji środowiska polskich ekspertów. Działania te koncentrowały się zwłaszcza w obszarze prac nad ustawą o biegłych sądowych, polepszenia warunków finansowych pełnienia funkcji biegłego, podniesienia standardów i kryteriów naboru biegłych. Jednym z priorytetów PTK było przyspieszenie prac legislacyjnych związanych z przygotowaniem ustawy o biegłych. W ramach tych celów statutowych na uwagę zasługuje działalność w takich obszarach, jak:

Działalność opiniodawcza na rzecz organów procesowych oraz innych podmiotów

Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne koordynowało i nadzorowało działalność ekspercką na rzecz organów procesowych oraz innych podmiotów. W 1997 roku na podstawie uchwały Zarządu Głównego rozpoczęło działalność Biuro Ekspertyz PTK. W ciągu kilku lat Biuro skupiło na swoich listach wielu wybitnych ekspertów i rzeczoznawców rekrutujących się ze środowisk naukowych, laboratoriów policyjnych i innych służb państwowych oraz specjalistów o olbrzymiej wiedzy i doświadczeniu kryminalistycznym. Są wśród nich ludzie, którzy dzięki swej pracy doprowadzili do ujęcia i skazania sprawców niektórych najgroźniejszych przestępstw ostatnich lat. Regulamin Biura Ekspertyz precyzyjnie określa kryteria i warunki, jakie trzeba spełnić, żeby zostać ekspertem PTK.

Kandydaci na ekspertów rekrutują się wyłącznie spośród członków Towarzystwa. W postępowaniu kwalifikacyjnym niezbędnymi warunkami są: wykonanie co najmniej 100 ekspertyz lub projektów ekspertyz pod kierunkiem samodzielnego eksperta Towarzystwa, złożenie podania, życiorysu, ankiety osobowej i wszelkiej innej dokumentacji potwierdzającej wykształcenie i doświadczenia zawodowe, a także uzyskanie dwóch opinii rekomendujących i potwierdzających przestrzeganie zasad etyki zawodowej.

Uprawnienia eksperta/rzeczoznawcy PTK nadaje Rada Naukowa. Aktualnie uprawnienia ekspertów i rzeczoznawców PTK posiada 134 osób, którzy łącznie wykonali na rzecz sądów, prokuratorów, policji i innych zleceniodawców ponad 18 500 ekspertyz, z czego w 2014 r. 492 ekspertyzy, głównie z zakresu badań dokumentów, wypadków drogowych, badań biologicznych, chemicznych, daktyloskopijnych i innych.

Eksperci Polskiego Towarzystwa udzielają także licznych konsultacji i porad kryminalistycznych, w tym również osobom pokrzywdzonym w wyniku przestępstw oraz błędnych działań organów procesowych. Działalność Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego na tym polu pozwoliła „zagospodarować” ekspertów, którzy przeszli na emeryturę i mogą w dalszym ciągu wykorzystywać swoje doświadczenie, wiedzę i umiejętności na rzecz zwiększenia efektywności czynności śledczych. Eksperci PTK wykonują ekspertyzy następujących specjalności:

- badania dokumentów, w tym m.in. identyfikacja pisma ręcznego, pisma maszynowego, pieczętek i pieczęci, badania autentyczności dokumentów krajowych i zagranicznych, a także badania wieku pisma, jako nowej dziedziny badań kryminalistycznych wdrożonej do praktyki laboratoryjnej PTK w 2007 r., a od 2011 r. także badania wieku względnego pisma, w tym badania dokumentów podpisanych *in blanco*;
- badania komputerowe, w tym m.in. badania nośników danych, legalności oprogramowania, konfiguracji sprzętu itp.;
- badania fonoskopijne, w tym m.in. badanie autentyczności nagrań, identyfikacji osób na podstawie wcześniejszej rejestracji na różnych nośnikach; odczytywanie i sporządzenie stenogramu nagrań, badanie aparatury nagrywającej;
- badania narkotyków;
- badania fizyko-chemiczne, w tym m.in. badania mikrośladów; badania substancji łatwopalnych; badania lakierów, szkła, środków kryjących, badania urządzeń i materiałów wybuchowych, badania alkoholi;
- badania mineralogiczne (gleboznawcze);
- badania broni i balistyczne, w tym m.in. badania identyfikacyjne broni, łusek, pocisków,
- badania broni gazowej i obezwładniającej, badania śladów użycia broni palnej;
- badania z zakresu wypadków komunikacyjnych, w tym m.in. komputerowej analizy wypadków drogowych, badania uszkodzeń pojazdów mechanicznych, badania ofiar wypadków i ocena mechanizmu powstawania obrażeń;
- badania audiowizualne i fotograficzne, w tym m.in. badania zapisów video (badania autentyczności zapisu, faktu kopiowania, montażu), antropologiczna identyfikacja

osób na zdjęciach, taśmach video i innych nośnikach obrazu, identyfikacja przedmiotów zarejestrowanych na tych nośnikach;

- badania antropologiczne, w tym m.in. identyfikacja osób żywych i zwłok (metodą superprojekcji komputerowej, rekonstrukcji plastycznej) oraz ustalanie spornego ojcostwa;
- badania biologiczne w tym m.in. badania śladów krwi, spermy, śliny, potu i innych wydzielin ciała, włosów, paznokci, strzępów tkanek, piór ptasich i łusek rybich, cząstek botanicznych itp.;
- badania DNA śladów kryminalistycznych i ustalanie ojcostwa;
- badania z zakresu księgowości i finansów;
- badania wariograficzne (poligraficzne).
- badania daktyloskopijne i traseologiczne, w tym m.in. badania identyfikacyjne śladów linii papilarnych, identyfikacji człowieka na podstawie czerwieni wargowej, małżowiny usznej i innych elementów ciała, badania rękawiczek, badania śladów stóp, obuwia i środków transportu;
- badania mechanoskopijne, w tym m.in. badania śladów narzędzi, badania zamków i sejfów,
- badania oznaczeń identyfikacyjnych pojazdów;
- badania z zakresu elektrotechniki, w tym badania instalacji i urządzeń elektrycznych.

W związku ze stworzeniem odpowiedniego zaplecza technicznego i aparaturowego w ostatnim okresie wykonawstwo ekspertyz przyjęło zorganizowane w tym celu Laboratorium Kryminalistyczne Centrum Badawczo-Szkoleniowego PTK. W gestii Biura Ekspertyz PTK pozostały natomiast sprawy związane z nadawaniem uprawnień eksperckich, ustalaniem norm, standardów i zasad wykonywania ekspertyz zleconych Polskiemu Towarzystwu Kryminalistycznemu.

Aktualnie Laboratorium Kryminalistyczne PTK posiada własne wyposażenie aparaturowe w zakresie badań technicznych i klasycznych dokumentów, badań chemicznych, daktyloskopijnych, traseologicznych, fonoskopijnych (badania odsłuchowe), mechanoskopijnych, komputerowych, audio-video, biologicznych, wypadków komunikacyjnych, włókien, szkła, lakierów i narkotyków. W zakresie innych specjalności Laboratorium Kryminalistyczne PTK na podstawie odpowiednich umów i porozumień posiada prawnie unormowaną możliwość korzystania z aparatury przez naszych ekspertów.

Szersza informacja na ten temat znajduje się na stronie internetowej PTK oraz w publikowanych tam sprawozdaniach rocznych.

Współpraca krajowa i zagraniczna

Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne współpracuje z różnymi instytucjami krajowymi i zagranicznymi, uczestnicząc w organizacji wspólnych przedsięwzięć, biorąc udział w sympozjach i konferencjach o charakterze kryminalistycznym, sprawując patronat i udzielając pomocy merytorycznej i organizacyjnej w realizacji innych tego rodzaju projektów. Z niektórymi instytucjami podpisano umowy formalizujące różne aspekty bilateralnego współdziałania. W tym zakresie zrealizowano m.in. takie przedsięwzięcia, jak:

1. Zamieszczono systematycznie na stronie internetowej Towarzystwa informacje o najważniejszych przedsięwzięciach kryminalistycznych w kraju i zagranicą zgłaszane do PTK przez inne instytucje naukowe i stowarzyszenia. Jest to najszersze w Polsce źródło informacji o tego rodzaju przedsięwzięciach.
2. Kontynuowano wieloletnią już współpracę z Polską Wytwórnią Papierów Wartościowych, której wsparcie finansowe i merytoryczne umożliwiło m.in. realizację takich przedsięwzięć PTK, jak coroczne konkursy kryminalistyczne, organizacja warsztatów, sympozjów i konferencji kryminalistycznych oraz wydanie kolejnych tomów Polskiej Bibliografii Kryminalistycznej. Prowadzono wspólne konsultacje i współdziałano w zakresie technicznych badań dokumentów, testowania urządzeń bankomatowych, opiniowania niektórych projektów aktów prawnych, publikacji w wydawnictwach obu instytucji oraz uczestnictwa w szkoleniach i innych formach popularyzacji wiedzy kryminalistycznej.
3. Kontynuowano współpracę z Komendą Główną Straży Granicznej, której efektem jest m.in. zgoda na korzystanie przez ekspertów PTK na miejscu w Laboratorium SG z wzorów paszportów i dowodów osobistych obywateli innych państw.
4. Kontynuowano współpracę z Centralnym Laboratorium Kryminalistycznym Policji (na podstawie umowy z dnia 10 września 2013 r., tekst umowy na stronie internetowej PTK), w której m.in. przewidziano takie wspólne przedsięwzięcia, jak:
 - przygotowanie i realizacja projektów badawczo-rozwojowych;
 - wymiana informacji naukowych, publikacji wydawnictw, zawiadomień o szkoleniach, konferencjach i spotkaniach naukowych oraz interesujących dla praktyki

kryminalistycznej przypadkach (kazusach) o najważniejszych inicjatywach i przedsięwzięciach naukowych (wykłady, konferencje, seminaria itp.);

- doskonalenie metod badawczych, wymiana doświadczeń i konsultacje w zakresie badań laboratoryjnych;
- przygotowanie i wykonywanie testów międzylaboratoryjnych i inne.

Do najważniejszych wspólnych przedsięwzięć, które zrealizowano w ramach tej umowy w 2014 r. należy zaliczyć:

- przeszkolenie dwoje biegłych CLKP w zakresie obsługi i analiz chemicznych wykonywanych przy użyciu spektrometru Ramana,
 - organizacja II Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Miejsce zdarzenia”, Warszawa 13 marca 2014 r.
 - udział przedstawicieli PTK (prof. nadzw. dr hab. Bronisław Młodziejowski, dr Mieczysław Goc) w Komitecie Naukowym I Ogólnopolskiej Konferencji Biologii Kryminalistycznej pt. *Tajemnice przestępstw – ślady biologiczne we współczesnych badaniach kryminalistycznych*, Szczytno 27-30 maja 2014 r., organizatorzy: Zakład Biologii Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Policji, Wyższa Szkoła Policji oraz propagowanie idei konferencji na stronie PTK.
 - organizacja III Ogólnopolskiej Konferencji naukowej pt. *Fizykochemiczne badania śladów kryminalistycznych w aspekcie prawa i postępowania karnego*, Jachranka k/Warszawy 18–21 listopada 2014 r.,
 - podpisanie porozumienia o organizacji Międzynarodowej Konferencji Naukowej pt. *VI Sympozjum Kryminalistyczne PTK: Kryminalistyka – jedność nauki i praktyki*, która odbędzie się w Toruniu w dniach 24-26 czerwca 2015 r.
5. Kontynuowano współpracę z Uniwersytetem Warszawskim. Wyrazem tej współpracy było włączenie się UW do organizacji Międzynarodowej Konferencji Naukowej pt. *VI Sympozjum Kryminalistyczne PTK: Kryminalistyka – jedność nauki i praktyki*, która odbędzie się w Toruniu w dniach 24-26 czerwca 2015 r., a wcześniej w organizację konferencji z okazji 40-lecia PTK pn. „*Kryminalistyka – Nauka – Praktyka*”.
- Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne i Katedra Kryminalistyki Wydziału Prawa i Administracji UW wydają wspólnie periodyk naukowy pt. „*Problemy Współczesnej Kryminalistyki*”. Najbardziej wymiernym naukowym efektem współdziałania obu instytucji jest realizacja projektów rozwojowych w ramach utworzonego w tym celu

konsorcjum badawczego (w latach 2009 - 2011 wspólnie zrealizowano dwa projekty dotyczące problematyki badań dokumentów, finansowane przez NCBiR). W 2013 r. rozpoczęto realizację projektu rozwojowego pt. *Pomiarowe narzędzia wspomagające analizę pisma ręcznego i podpisów*” (co przedstawiono wcześniej).

6. Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne zostało powołane z dniem 7 marca 2014 r. na członka Komitetu Zadaniowego nr 505 ds. Procesów Kryminalistycznych Polskiego Komitetu Normalizacyjnego w Sektorze Obronności i Bezpieczeństwa Powszechnego. Do zadań Komitetu należy opracowanie serii norm europejskich (EN) w zakresie tzw. procesu kryminalistycznego (m.in. badanie miejsca zdarzenia, procesy badań kryminalistycznych, wydawanie opinii). Wynika to z potrzeby wypracowania jednolitych procedur w naukach sądowych, sygnalizowanej od paru lat przez środowiska naukowe i praktyków kryminalistyki w Europie. Powołanie Komitetu Zadaniowego „*Forensic science processes*” na szczeblu krajowym zapewni realny wpływ na zakres podejmowanych prac normalizacyjnych, a przede wszystkim możliwość kształtowania europejskich norm przy uwzględnieniu uwarunkowań i interesu polskich interesariuszy. Członkostwo w KZ zgłosiło również Centralne Laboratorium Kryminalistyczne Policji oraz Komenda Główna Żandarmerii Wojskowej.
7. Sprawowano patronat klasy liceum o profilu policyjnym Zespołu Szkół w Wieliszewie (na podstawie decyzji Zarządu Głównego i Rady Naukowej z dnia 12 kwietnia 2013 r.). W ramach patronatu przedstawiciele PTK (m.in. prof. Bronisław Młodziejowski i mgr Dariusz Jerzewski przeprowadzili wykłady z wybranych zagadnień kryminalistycznych dla uczniów tej szkoły i brali udział w ważnych uroczystościach Szkoły.
8. Kontynuowano, zapoczątkowaną w 2006 r., współpracę ze stowarzyszeniem o podobnym profilu, działającym na terenie Republiki Czeskiej p.n. „Spolecnosti po kriminalistiku”. „Spolecnosti po kriminalistiku” otrzymuje na bieżąco informacje na temat przedsięwzięć kryminalistycznych organizowanych przez PTK oraz periodyk „Problemy Współczesnej Kryminalistyki”. Koledzy z Czech przysyłają nam systematycznie publikację pt. „Kriminalisticky sbornik”, która wzbogaca nasze zbiory biblioteczne. Dobrze rozwijają się kontakty z przedstawicielami nauki i praktyki kryminalistycznej na Litwie i Słowacji. Przedstawiciele PTK uczestniczą w sympozjach kryminalistycznych organizowanych co 2 lata przez Instytut Kryminalistyki MSW Słowacji, gdzie nasze prezentacje i postery otrzymują wyróżnienia i dyplomy (poster GLOBALGRAF w 2011 r. oraz prezentacja

prof. dr. hab. Jarosława Moszczyńskiego pt. (Subjective evaluation in selected methods of human identification) w 2013 r.).

Uczestnictwo w pracach legislacyjnych

Aktywnie uczestniczono w pracach legislacyjnych, a w tym m.in.:

1. Przedstawiono uwagi Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego do projektu rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu dla rodzin wielodzietnych z dnia 5 lutego 2014 r. (opinia dotyczyła rodzajów i poziomu zabezpieczeń antyfalszerskich dokumentu „Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny”, o której mowa w projekcie rozporządzenia; zał. 3).
2. Przedstawiono uwagi Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego do projektu rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie wzoru oraz trybu wydawania i zwrotu kart parkingowych (opinia dotyczyła zabezpieczeń tych dokumentów przed fałszerstwami; zał. 4).
3. Przedstawiono stanowisko Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego w sprawie projektu ustawy o biegłych sądowych z dnia 29.10.2014 r. (zał. 5).

Ad. 5

W ramach tego zadania statutowego zrealizowano m.in. takie przedsięwzięcia, jak:

1. Systematycznie udzielano nieodpłatnych konsultacji i porad kryminalistycznych policjantom oraz przedstawicielom organów sprawiedliwości w sprawach dotyczących możliwości badawczych kryminalistyki, wstępnej wartości badawczej materiałów dowodowych, formułowania pytań do ekspertów, przygotowywania materiałów porównawczych itp.
2. Udzielano pomocy osobom pokrzywdzonym w wyniku przestępstw, bądź też decyzji i orzeczeń organów procesowych i administracyjnych m.in. poprzez (w znacznej części nieodpłatne) konsultacje z dziedziny kryminalistyki oraz wykonywanie ekspertyz.
3. Podjęto działania w sprawie udzielenia pomocy w leczeniu i rehabilitacji członka PTK, p. dr Tomasz Bednarka. Działania te polegały m.in. na zbiórce publicznej środków finansowych gromadzonych na specjalnym rachunku bankowym na podstawie

pozwolenia na przeprowadzenie zbiórki publicznej, udzielonej przez Ministra Administracji i Cyfryzacji.

4. Udzielono konsultacji i wykonano częściowo na koszt PTK ekspertyzę dotyczącą oceny technicznej zabezpieczeń losów loteryjnych na zamówienie Fundacji Ex Animo w związku z organizowaną loterią na rzecz dzieci z chorobami nowotworowymi.
5. W 2014 r. Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne udzielało również nieodpłatnych konsultacji i pomocy naukowej osobom przygotowującym prace kwalifikacyjne z dziedziny kryminalistyki, udostępniając również w tym celu posiadane zasoby biblioteczne i archiwalne kopii ekspertyz wykonanych w PTK-
6. Prowadzono szeroką działalność informacyjną, udzielano porad konsultacyjnych w formie korespondencji e-mailowej i telefonicznej, odpowiadając na pytania naszych internautów. Łącznie udzielono ok. 90 odpowiedzi na e-maile i telefony w sprawach mieszczących się w statutowych zadaniach Towarzystwa.
7. Zamieszczono na stronie internetowej Towarzystwa informacje o najważniejszych przedsięwzięciach kryminalistycznych w kraju zgłaszane do PTK przez inne instytucje naukowe i stowarzyszenia.
8. Kontynuowano działalność statutową w oparciu o terenowe struktury Towarzystwa, o czym świadczą przedsięwzięcia naukowo-szkoleniowe organizowane przez Oddziały PTK (wyszczególnione w p. ad. 1).

W okresie sprawozdawczym Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne realizowało zadania statutowe i podejmowało najistotniejsze dla środowiska sprawy i problemy, czego przykłady zawiera przedstawione wyżej sprawozdanie. Władze Towarzystwa uważają, iż należy kontynuować te działania w 2015 r. Wyrazem tego są kierunki pracy PTK przyjęte na Posiedzeniu Zarządu Głównego i Rady Naukowej w dniu 30 stycznia 2015 r. (tekst uchwały w załączeniu – zał. 1).

W dalszym ciągu należy dążyć do umocnienia funkcji popularyzatorsko-naukowej Towarzystwa. Towarzystwo w coraz większym stopniu staje się centrum informacji naukowej w dziedzinie szeroko rozumianej kryminalistyki. Celowi temu służyć będzie również bibliografia kryminalistyczna, która docelowo obejmie wszystkie publikacje, jakie ukazały się w Polsce od czasów przedwojennych do chwili obecnej (w najbliższych latach planujemy wydanie kolejnych tomów bibliografii).

Zamierzamy także systematycznie rozszerzać działalność biblioteki kryminalistycznej, poprzez gromadzenie monografii z dziedziny kryminalistyki, komputerowe opracowanie zasobów bibliotecznych i ich udostępnienie naszym członkom i sympatykom, dążąc do stworzenia placówki dysponującej kompleksowym i w miarę możliwości wyczerpującym zbiorem zarówno krajowej, jak i zagranicznej literatury kryminalistycznej, dostępnej nie tylko w formie książkowej, ale również na informatycznych nośnikach danych. Pozytywnie odbierana jest w środowisku inicjatywa publikowania na stronie internetowej Towarzystwa informacji o najważniejszych przedsięwzięciach kryminalistycznych w kraju, co poza funkcją informacyjną, umożliwia także właściwą koordynację i uzgadnianie terminów realizacji konferencji, sympozjów i innych tego rodzaju spotkań naukowych przez różne instytucje i ośrodki naukowe.

Dalszemu wzmocnieniu aparaturowemu i związanemu z tym rozszerzeniu możliwości badawczych powinny ulec funkcje eksperckie PTK, głównie w zakresie badań dokumentów, badań wieku bezwzględnego i względnego zapisów wykonanych różnymi technikami na podłożu papierowym, badania mikrośladów, narkotyków, badań komputerowych, płyt CD, nagrań video, wypadków komunikacyjnych, daktyloskopii, chemii kryminalistycznej, biologii oraz innych. Realizacji tych zamierzeń powinna sprzyjać m. in. realizacja projektów badawczych na temat badań wieku względnego pisma i wykorzystania technik komputerowych do analizy cech grafometrycznych i grafomotorycznych pisma ręcznego, a także wzmocnienie funkcji badawczych Laboratorium Kryminalistycznego Centrum Badawczo-Szkoleniowego PTK. W 2014 r. dokonano m.in. zakupu nowego zestawu GC/MS.

Ważnym zadaniem dla władz Towarzystwa powinna być kontynuacja działań wspierających aktywność struktur terenowych na rzecz realizacji celów statutowych Towarzystwa, a także weryfikacja członków zalegających ze składkami. Aktywnie będziemy także wspierać działania i inicjatywy naszych członków zmierzające do poprawy ich sytuacji prawnej związanej z niekorzystnymi rozwiązaniami podatkowymi i wynikającą stąd zmianą statusu biegłego w polskim wymiarze sprawiedliwości.

Nie jest to pełny katalog dotychczasowych osiągnięć, zamierzeń i planów, które będą realizowane w najbliższej przyszłości, ale ich realizacja nawet w takim zakresie, jaki został przedstawiony w tym sprawozdaniu, daje gwarancję pozytywnego wpływu na rozwój polskiej kryminalistyki.

ZAŁĄCZNIKI:

Załącznik 1

UCHWAŁA

Zarządu Głównego i Rady Naukowej
Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego
z dnia 30 stycznia 2015 roku

Na posiedzeniu w dniu **30 stycznia 2015 roku** członkowie Zarządu Głównego i Rady Naukowej PTK podjęli wspólną uchwałę określającą główne kierunki pracy w roku 2015. Przyjęto następujące główne kierunki pracy Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego w 2015 roku:

1/ w obszarze działalności naukowej i popularyzatorskiej:

- organizacja spotkań naukowych połączonych z wykładami i dyskusją zgodnie z przygotowanym harmonogramem;
- nadzór naukowy nad projektem badawczo-rozwojowym dotyczącym komputerowych metod wspomagania ekspertyzy pismoznawczej realizowanym przez konsorcjum naukowe UW, CLKP i Centrum Badawczo Szkoleniowe PTK;
- kontynuacja prac redakcyjnych związanych z przygotowaniem do druku kolejnych tomów bibliografii kryminalistycznej (za lata 1918-1979 – tom I i II);
- organizacja konferencji naukowej: VI Sympozjum Kryminalistyczne PTK pt. *Kryminalistyka - jedność nauki i praktyki* (współorganizatorzy konferencji: Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Uniwersytet Warszawski, Centralne Laboratorium Kryminalistyczne Policji, Centrum Badawczo Szkoleniowe PTK), mającej się odbyć w dniach 24-26 czerwca w Toruniu;
- udział w organizacji III Międzynarodowej Konferencji Naukowej konferencji naukowej *Miejsce zdarzenia* mającej się odbyć w Warszawie w dniu 18-19 marca 2015 r.; (główny organizator - CLKP);
- współudział w organizacji II Kongresu Nauk Sądowych zaplanowanego na dzień 20 czerwca 2015 roku w Warszawie (Auditorium Maximum Uniwersytetu Warszawskiego);
- udział przedstawicieli PTK w innych konferencjach i spotkaniach naukowych;
- publikowanie na stronie internetowej Towarzystwa informacji na temat sympozjów, konferencji i innych przedsięwzięć kryminalistycznych organizowanych przez PTK i inne instytucje;
- przygotowanie i zamieszczanie na stronie internetowej krótkich filmów popularyzujących różne dziedziny badań kryminalistycznych;

2/ w zakresie działalności wydawniczej:

- wydanie kolejnego tomu „Problemów Współczesnej Kryminalistyki”;
- podjęcie działań, wspólnie z UW, w celu zwiększenia liczby punktów za publikacje w PWK;

3/ w zakresie działalności eksperckiej:

- nadawanie uprawnień ekspertów i rzeczoznawców PTK;
- nadzór nad działalnością CBS PTK w zakresie standardów wykonywanych ekspertyz;
- podnoszenie standardów i warunków wykonywania ekspertyz, między innymi poprzez doskonalenie metodyki badawczej zgodnie z wynikami zrealizowanych projektów badawczo-rozwojowych;

4/ w zakresie działalności organizacyjnej:

- prowadzenie bieżącej dokumentacji członkowskiej,

- weryfikacja członków PTK zalegających z opłatą składek,
- udzielanie niezbędnej pomocy organizacyjnej merytorycznej i finansowej oddziałom terenowym PTK.

5/ w zakresie działalności szkoleniowej:

- prowadzenie szkoleń dla zainteresowanych instytucji z zakresu badań dokumentów i innych zagadnień kryminalistycznych.

6/ w zakresie innej działalności:

- udział w pracach legislacyjnych dotyczących regulacji prawnych obejmujących zagadnienia mieszczące się w obszarze celów statutowych PTK (przygotowywanie projektów aktów prawnych, opiniowanie, konsultacje itp.), w tym zwłaszcza aktywne uczestnictwo w opiniowaniu projektu ustawy o biegłych;
- reprezentowanie interesów członków PTK i społeczności kryminalistycznej wobec organów władzy i innych instytucji.

Za Zarząd Główny PTK

Zał. 2**NAJISTOTNIEJSZE UCHWAŁY ZARZĄDU GŁÓWNEGO PTK W 2014 R.**

Wyciąg 1: Uchwała z dnia 31.01.2014 r.. (podjęta jednogłośnie) w sprawie przyjęcia głównych kierunków pracy PTK w roku 2014,

Wyciąg 2: Uchwała z dnia 28.04.2014 r.(podjęta jednogłośnie) w sprawie przyjęcia sprawozdania finansowego i merytorycznego PTK za rok 2013.

Wyciąg 3: Uchwała z dnia 28.04.2014 r. (podjęta jednogłośnie) w sprawie przeznaczenia na cele statutowe PTK dodatniego wyniku finansowego CBS PTK za rok 2013 .

Wyciąg 4: Uchwała z dnia 28.04.2014 r. (podjęta jednogłośnie) w sprawie przyjęcia planu finansowego na rok 2014

Wyciąg 5: Uchwała z dnia 02.10.2014 r. (podjęta jednogłośnie) w sprawie:

- wyboru jury konkursu im. T.Hanauska na „Pracę roku z dziedziny kryminalistyki”,
- przyznania nagród i wyróżnień zgodnie z wnioskiem jury konkursu im. prof. T. Hanauska na „Pracę roku z dziedziny kryminalistyki” zawartym w protokole z posiedzenia jury z dnia 02.10.2014 r.

Załącznik 3

Warszawa, dnia 03 marca 2014 r.

**Ministerstwo Pracy i Polityki
Społecznej Departament
Polityki Rodzinnej**

**ul. Nowogrodzka 1/3/5,
00-513 Warszawa**

Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne dokonało analizy projektu rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu dla rodzin wielodzietnych z dnia 5 lutego 2014 r. i mając na względzie dotychczasowe doświadczenia płynące z funkcjonowania różnego rodzaju dokumentów, zwraca się z uprzejmą prośbą o rozważenie poniższych uwag:

1) Zakładana w ramach rozporządzenia Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny (dalej: „karta”) ma być dokumentem identyfikacyjnym członka rodziny wielodzietnej, uprawniającym jej posiadacza do określonych świadczeń, przewidzianych w ramach rządowego programu dla rodzin wielodzietnych. W związku z wynikającymi z posiadania karty uprawnieniami do świadczeń, dokument ten powinien być odpowiednio zabezpieczony przed podrabianiem i przerabianiem. Zaproponowane w § 4 pkt 2 projektu rozporządzenia zabezpieczenie w postaci naklejanego hologramu wydaje się być niedostateczne, a tym samym rodzi ryzyko powstania strat finansowych, związanych z ewentualnymi wyłudzeniami świadczeń na podstawie sfałszowanych kart. W związku z powyższym wskazane jest rozważenie zastosowania technologii i zabezpieczeń adekwatnych dla omawianego dokumentu oraz wartości uprawnień z nim związanych. Bezpieczeństwo dokumentu może podnieść z odpowiedni systemem zabezpieczeń. Przykładowo mogą to być takie zabezpieczenia, jak:

- tło giloszowe z efektem druku irysowego i elementami mikrodruku – są to wzory stworzone z cienkich ciągłych linii giloszowych z subtelną i płynną zmianą koloru w obrębie tej samej linii oraz trudno dostrzegalnych gołym okiem liter i/lub cyfr - czytelnych przy użyciu lupy;
- nadruki wykonane farbami optycznie zmiennymi, których barwa zmienia się w zależności od kąta obserwacji;
- nadruki sporządzone przy użyciu farb aktywnych w świetle ultrafioletowym (UV). Świecą one pod wpływem wzbudzenia światłem UV i mogą być także wydrukowane z irysowym przejściem kolorystycznym;
- zastosowanie do produkcji kart tworzywa poliwęglanowego, które jest bardziej trwałe i odporne na zużycie oraz trudniej dostępne, niż powszechnie stosowany polichlorek winylu;
- użycie jako metody personalizacji grawerowania laserowego, które w wyniku karbonizacji podłoża przez wiązkę laserową umożliwia zapis danych w karcie. Powstałe trwałe zaczerwienienia mogą być także wypukłe i łatwo

wyczuwalne dotykiem. Grawerowanie laserowe można również połączyć z inną metodą personalizacji pozwalającą na uzyskanie danych personalnych w kolorze, wykonanych wewnątrz struktury karty, a nie na jej powierzchni.

Jako wariant opcjonalny –potencjalnie tańszy, ale mniej trwałe - proponujemy:

- dokument papierowy z zabezpieczeniami w papierze i szacie graficznej (do ustalenia), w którym przednia strona (dane, zdjęcie) byłaby laminowana, np. folią holograficzną, a na odwrotnej stronie byłaby możliwość dokonywania ewentualnych wpisów.

- 2) Projekt rozporządzenia uwzględnia składanie zamówień na karty indywidualnie przez poszczególne gminy oraz ich personalizację w poszczególnych urzędach gmin. Wydaje się, że takie rozwiązanie będzie generować wyższe koszty i nakłady po stronie gmin (m.in. zakup sprzętu, oprogramowania, kart, materiałów eksploatacyjnych oraz usługi serwisowe, szkolenia i czas pracy personelu), aniżeli w przypadku wykorzystania modelu centralnej personalizacji i dostawy kart. Z uwagi na przewidywaną liczbę kart w obiegu oraz uprawnionych do wydawania kart podmiotów, zasadnym jest oparcie procesu produkcji i personalizacji kart o jednego wykonawcę, a w konsekwencji wykorzystanie efektów ekonomii skali.
- 3) Wykorzystanie centralnego dostawcy i personalizatora kart wiąże się ponadto z większym bezpieczeństwem i efektywnością zarządzania danymi osobowymi. Umożliwia także bieżącą weryfikację i nadzór nad procesem wydawania kart przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. W konsekwencji na każdym etapie produkcji zapewniona będzie pełna ochrona danych osobowych, zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o ochronie danych osobowych i ustawy o ochronie danych niejawnych, a także zwiększone bezpieczeństwo produkcji poprzez wyeliminowanie z obiegu niespersonalizowanych blankietów kart, hologramów i innych materiałów.
- 4) Centralna produkcja i personalizacja kart pozwolą również na lepsze zabezpieczenie i dużą unifikację ich wyglądu, co ułatwi weryfikację autentyczności tych dokumentów. Ponadto dają one możliwości zastosowania technologii, które skutkują wyższą trwałością kart. Ma to istotne znaczenie - zwłaszcza w zakładanym przypadku trudnego do osiągnięcia piętnastoletniego maksymalnego czasu wykorzystania karty i bezpłatnego wydawania duplikatów.

Mamy nadzieję, że przytoczone wyżej, najistotniejsze z naszego punktu widzenia argumenty, są na tyle ważne, by rozważyli Państwo wprowadzenie zmian w projekcie rozporządzenia. W przypadku zainteresowania ze strony Ministerstwa, Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne chętnie będzie służyć fachową pomocą, zarówno w zakresie sformułowania konkretnych zapisów specyfikacji, czy stworzenia projektu karty, jak i modelu jej produkcji, personalizacji i wydawania.

Z poważaniem

Dr Mieczysław Goc
Wiceprezes Polskiego
Towarzystwa Kryminalistycznego

Załącznik 4

Warszawa, dnia 22 kwietnia 2014 r.

**Pan
Gerard Głogowski**

**Biuro Pełnomocnika Rządu
ds. Osób Niepełnosprawnych
Ministerstwo Pracy i Polityki
Społecznej**

**ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-513 Warszawa,**

Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne przeanalizowało zapisy projektu rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie wzoru oraz trybu wydawania i zwrotu kart parkingowych. Uwzględniając wnioski i doświadczenia wynikające z funkcjonowania różnorodnych dokumentów, pragniemy zwrócić Państwa uwagę na kilka opisanych poniżej możliwości zabezpieczenia dokumentów, o których mowa w projekcie rozporządzenia Ministra i zwracamy się z prośbą o rozważenie przedstawionych propozycji. Posiadanie karty parkingowej wiąże się z pewnymi korzyściami, a co za tym idzie można spodziewać się, że dokumenty te będą fałszowane. Prawdopodobne są różne formy fałszerstwa – podrobienie, przerobienie bądź użycie nieprawnie uzyskanych oryginalnych kart (np. w przypadku ich kradzieży). W związku z tym należałoby zapewnić osobom kontrolującym możliwość właściwej weryfikacji ich autentyczności. **Uwzględnić przy tym należy, że sprawdzanie autentyczności będzie częstokroć następowało przez szybę zamkniętego samochodu, w sytuacji nieobecności osoby kierującej.** Stąd należy wziąć pod uwagę następujące kwestie:

1. Proponowany w projekcie hologram jest zabezpieczeniem przed kopiowaniem z użyciem popularnych urządzeń reprograficznych. Niestety jak wykazuje praktyka podróbki hologramów nie są tak trudno dostępne. W chwili obecnej ten element może być w pełni poprawnie zweryfikowany wyłącznie przez osoby posiadające odpowiednią wiedzę i instrumenty. Nie może być zatem jedynym zastosowanym zabezpieczeniem. Należy wykorzystać inne możliwości ochrony przed fałszerstwem.
2. Elementami, które dzięki prostocie ich weryfikacji zwiększyłyby skuteczność działania kontrolerów są nadruki wykonane farbami specjalnymi o zmiennych właściwościach optycznych (np. farba irydyscentna lub OVI) oraz (lub) gilosz, tj. specjalny wzór graficzny w formie offsetowych linii ciągłych o skomplikowanym wzorze.
3. Tłoczenie charakterystycznego wzoru na folii laminującej np. w postaci „gofrowania” brzegu kart stanowiłyby dodatkowy element utrudniający fałszerzom wykonanie

podróbki. Są to elementy zabezpieczające (p. 2 i 3) możliwe do weryfikacji wzrokowej przez szybę samochodu.

4. Zabezpieczenie karty parkingowej przed przerabianiem i bezśladową zmianą wpisów możliwe jest do osiągnięcia poprzez wykorzystanie jako podłoża papieru zabezpieczonego chemiczne bądź specjalnych farb reaktywnych.
5. Dobrym i trudnym do podrobienia zabezpieczeniem jest znak wodny w papierze. Jego weryfikacja wymaga jednak obejrzenia karty w świetle przechodzącym i mogłaby być wykonana po uzyskaniu bezpośredniego dostępu do karty .
6. W przypadkach bardziej wyrafinowanych fałszerstw korzystne jest posiadanie kolejnych zabezpieczeń, np. w postaci nadruków aktywnych w świetle UV czy mikrodruków.
7. Blankiety kart parkingowych powinny posiadać numerację – najlepiej wykonaną w technice typograficznej, by zapewnić ich właściwą rozliczalność w punktach dystrybucji. W przypadku kradzieży - karty o konkretnych numerach mogą zostać unieważnione. Gdy skradzione blankiety nie mają numerów złodziej może im nadać dowolną numerację.
8. W przypadku dokumentów o zasięgu ogólnokrajowym, ważne jest zapewnienie jednolitego wzoru i systemu zabezpieczeń. Sprzyja temu koncentracja produkcji u jednego wytwórcy, gdyż nawet bardzo precyzyjnie sformułowane zamówienia realizowane przez różnych producentów, nie zapewniają jednolitości wyglądu kart i ich zabezpieczeń. Łatwiej jest też wyegzekwować od jednego producenta odpowiednie zabezpieczenie produkcji, co zwiększa bezpieczeństwo dokumentów publicznych.

Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne bierze pod uwagę, że istotną kwestią jest sprawa kosztu dokumentów. Końcowy projekt zabezpieczeń dokumentu jest często kompromisem pomiędzy osiągniętym stopniem bezpieczeństwa i ceną. Zastosowanie hologramu dla kart parkingowych nie jest optymalne. Dzięki rezygnacji z tego elementu można uzyskać oszczędności, które pozwolą na zastosowanie innych, w tym przypadku skuteczniejszych, zabezpieczeń i osiągnięcie optimum bezpieczeństwa, nie przekraczając granicy kosztowej. W przypadku zainteresowania ze strony Ministerstwa, eksperci PTK będą chętnie służyli pomocą przy opracowaniu odpowiedniej specyfikacji.

Oprac. dr Mieczysław Goc

Konsultacja, mgr Roman Łuczak, mgr Kamila Nowicka Kiliś

Załącznik 5

Warszawa, dn. 1 grudnia 2014 r.

Uwagi**Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego
do projektu ustawy o biegłych sądowych z dnia 29.10.2014 r.**

W związku z otrzymanym do konsultacji projektem założeń ustawy o biegłych sądowych z dnia 29.10.2014 r. stwierdzamy, że w całości podtrzymujemy nasze dotychczasowe stanowiska wyrażone w piśmie zawierającym uwagi do przedstawionych nam do konsultacji wcześniejszych założeń projektów ustaw o biegłych. W odniesieniu zaś do aktualnego projektu przedstawiamy następujące uwagi:

1. Użycie w określeniu „jednostka organizacyjna” (m.in. w art. 2 ust. 1) jest niezgodne nazewnictwem zawartym w przepisach kpk i kpc, w których jest mowa o opiniach „instytutu naukowego lub naukowo-badawczego” (art. 290 kpc) oraz „instytucji naukowej lub specjalistycznej” (art. 193 kpk). Wydaje się, że bardziej trafne byłoby użycie zbiorczego określenia „instytucje naukowe i specjalistyczne”, jak to było m.in. w projekcie ustawy o biegłych z 2005 r. Ponadto określenie wspomnianych instytucji (jednostek organizacyjnych) mianem „biegłych” (art. 2 ust. 1) kłóci się z tradycyjnym rozumieniem tego terminu stosowanym w ustawach procesowych i czyni problematyczną odpowiedzialność konkretnej osoby wydającej opinię w ramach takich instytucji. Przepisy kodeksowe statuuja bowiem indywidualną odpowiedzialność podmiotu (osoby fizycznej) za wydaną opinię. Propozycja, aby owe „jednostki organizacyjne” nazywać biegłymi czyni niektóre przepisy projektu ustawy nonsensownymi; dotyczy to np. sytuacji przewidzianej w art. 6 ust. 1, kiedy to organ procesowy ma zawiadamiać o nieusprawiedliwionym niestawiennictwie biegłego.
2. Ustawa nie zawiera przepisu, ani też delegacji do aktu niższej rangi w kwestii ujednoczenia specjalności, przez co utwierdza istniejący chaos w tej dziedzinie (art. 2 ust. 1 p. 3).
3. W art. 3 wymieniono instytucje, które z mocy prawa, bez obowiązku ubiegania się o taki status, spełniają wymogi „biegłego instytucjonalnego”. Wykaz ten jednak nie obejmuje przykładowo takich instytucji jak: uniwersyteckie katedry i zakłady kryminalistyki, policyjne laboratoria kryminalistyczne szczebla wojewódzkiego (nie mają statusu instytutu badawczego), laboratoria Straży Granicznej oraz inne resortowe laboratoria i instytuty badawcze, co nie w pełni odpowiada dotychczasowym założeniom do ustawy o biegłych i wydaje się być niedopatrzaniem projektodawcy.
4. Wątpliwości budzi założenie prymatu biegłych sądowych nad biegłymi ad hoc. Monopol biegłych sądowych kłóci się z uregulowaniami kodeksowymi, a przeprowadzanie dowodu z opinii biegłych powinno być regulowane w ustawach

procesowych, a nie w ustawie o biegłych, która ma inne cele. Zasada, że w pierwszej kolejności organ procesowy powołuje biegłego sadowego jest sprzeczna z kodeksem postępowania karnego, który takiej zasady nie stanowi; sprzeczna jest także z zasadą swobody sędziowskiej, a w ten sposób pośrednio także z konstytucją (art. 5).

5. Nie zrozumiałe są kryteria wyróżnienia w art. 8 ust. 5 biegłych tej właśnie specjalności. To samo dotyczy art. 16, który jest bardzo szczegółowy i nie powinien znajdować się w ogólnej ustawie.
6. Pozytywnie oceniając projekt objęcia biegłych ochroną przysługującą funkcjonariuszom państwowym, uważamy że w kontekście statusu biegłego i wykonywaniu przez niego funkcji procesowych powinno się znaleźć także rozstrzygnięcie potencjalnych konfliktów z innymi rozwiązaniami ustawowymi. Dotyczy to przykładowo ekspertyz balistycznych. W świetle ustawy o broni i amunicji biegły, by wykonać ekspertyzę takich przedmiotów, powinien wcześniej uzyskać urzędowe pozwolenie na posiadanie egzemplarza broni, przekazanego do ekspertyzy. Z kolei przepisy dotyczące tzw. destruktywów (np. zniszczonej broni, pochodzącej z wykopalisk), wymagają potwierdzenia, że dany przedmiot to destruktyw; które wydają niektóre z placówek wymienionych w przepisach. By więc wykonać ekspertyzę, która zmierzałaby do ustalenia, że to nie jest broń, której posiadanie w rozumieniu Kodeksu Karnego jest karalne, biegły najpierw powinien uzyskać stosowne zaświadczenie, że to nie jest broń, co samo opiniowanie przez biegłego czyni absurdalnym. **Potrzebne jest więc uregulowanie, które jednoznacznie nadawałoby biegłemu swoisty immunitet w kwestiach dotyczących opiniowania (czynności z tym związanych), poprzez wyłączenie stosowania innych ustaw.**
7. Niezrozumiała jest rezygnacja w projekcie ustawy z rozwiązania, zawartego w dotychczasowych „założeniach”, a dotyczącego prowadzenia centralnego rejestru biegłych oraz wprowadzenia zasady wpisywania się na listę tylko jednego sądu okręgowego. Z art. 8 ust. 1 wynika, że można się wpisać na wiele list w różnych okręgach. Centralny rejestr biegłych powinien obejmować, obok biegłych indywidualnych, także listę instytucji specjalistycznych uprawnionych do opiniowania, z wyszczególnieniem zakresu specjalności. Dotychczasowa praktyka polegająca właśnie na wpisywaniu się przez kandydatów na biegłych na listy biegłych sądowych w kilku (czasem nawet kilkunastu) sądach okręgowych pokazała wadliwość takiego rozwiązania oraz niemożność właściwej oceny kompetencji kandydatów i prowadzenia należytej kontroli jakości opiniowania i.
8. W ustawie brakuje również zapisu mówiącego o obowiązku osobistego wykonywania opinii przez osobę pod nią podpisaną.
9. Zasada, że sąd lub organ prowadzący postępowanie przygotowawcze zawiadamia o każdym nieusprawiedliwionym niestawiennictwie itp. jest nadmiernie biurokratyczna; sąd powinien badać każdy przypadek i jeśli uzna to za zasadne, powinien informować o tym właściwego prezesa sądu okręgowego (art. 6 ust.1).
10. Przepis mówiący o trzyletnim doświadczeniu zawodowym jest za mało dookreślony. Nie wiadomo, co oznacza 3-letnie doświadczenie w danej dziedzinie, czy obejmuje ono

również okres przynależności do określonego stowarzyszenia, okres studiów, szkolenia lub innego przygotowania do zawodu albo wykonywania określonych czynności. Czy przykładowo praktyka u innego biegłego wypełnia ten warunek, jeżeli tak to jakie powinna spełniać wymogi. Ponadto 3 letni okres wydaje się za krótki (art. 7 ust. 1 p. 5).

11. Z art. 9 ust. 3 wynika, że to komisja lub ekspert mogą żądać dodatkowych wyjaśnień od kandydata, a prezes sądu już nie. Naszym zdaniem przepis ten wymaga przeredagowania. Dotyczy to także użytego tam pojęcia „ogłędzin”, które jest nazwą czynności procesowej i nie powinno znaleźć się w tej ustawie.
12. Wadliwie jest również zredagowany przepis art 9 ust. 4. Wynika z niego, że to ekspert bada, czy sam posiada wiadomości specjalne, a nie ocenia poziomu takich wiadomości u kandydata na biegłego. Ponadto określenie w kwocie bezwzględnej górnej wysokości stawki wynagrodzenia członka komisji lub eksperta (542 zł), a nie zasady obliczania tego wynagrodzenia (np. procentowego przelicznika średniej krajowej, jak to ma miejsce w przypadku biegłych) kłóci się z rangą aktu prawnego jaką jest ustawa.
13. Art. 11 ust. 1 powinien przewidywać wyjątki od zawartej tam zasady szkolenia w zakresie prawa dowodowego; czy np. profesor (dr hab. dr itp.) prawa ustanowiony biegłym też ma przechodzić takie szkolenie; ponadto z tego przepisu wynika, że w ciągu 6 miesięcy od złożenia przyrzeczenia biegły może wydawać opinie bez takiego szkolenia - to nie przeszkadza w tym okresie, lecz dopiero później?
14. W przypadku „jednostki organizacyjnej”, nie wiadomo co oznacza zapis, że jednostka taka powinna dysponować „odpowiednim personelem”, a jeszcze bardziej co to znaczy "dysponować" (stosunek pracy, współpraca luźna, umowa zlecenie? - art 7 ust. 2 p. 1). W tym przypadku ustawa powinna precyzować, że chodzi o instytucje naukowe i specjalistyczne, które spełniają warunki organizacyjne i techniczne oraz posiadają wyposażenie laboratoryjno-badawcze niezbędne do samodzielnego opracowywania opinii w danej dziedzinie nauki, techniki sztuki lub rzemiosła oraz zatrudniają odpowiednią liczbę osób, spełniających warunki przewidziane dla biegłych indywidualnych albo też instytucja taka ma wdrożony wewnętrzny system szkolenia pracowników lub przygotowania zawodowego oraz sprawdzania umiejętności i kompetencji przed nadaniem im uprawnień do wydawania opinii w imieniu tej instytucji.
15. W ustawie brakuje przepisu nakładającego na biegłych obowiązek ewidencji wydawanych opinii, co było postulowane w „założeniach” i wydawało się rozwiązaniem zasadnym, umożliwiającym lepszy nadzór nad pracą biegłych i eliminowanie z tego grona tych, którzy nadużywają zaufania do instytucji jaką jest biegły.
16. Uważamy także, że przyszła ustawa powinna regulować zasady przyznawania i ustalania wynagrodzenia oraz zwrotu kosztów związanych ze sporządzeniem opinii, przy jednoczesnym pozostawieniu szczegółowych kwestii finansowych do unormowania w rozporządzeniu. Wbrew pozorom kwestia wynagrodzeń ma ścisły związek z podstawowym priorytetem nowej ustawy, tj. poziomem opiniowania. Więc

pozostawienie tej sprawy bez uregulowania oznacza zgodę na odstąpienie od realizacji tego priorytetu.

17. **Zasadniczym mankamentem projektowanej ustawy jest natomiast brak regulacji wyłączających odpowiedzialność cywilnoprawną biegłego wobec osób trzecich (co obecnie *de facto* i *de iure* ma miejsce w związku z uregulowaniami i ich interpretacjami dotyczącymi podatku VAT).** Proponujemy w związku z tym wprowadzenie zapisu *"Art. 417 k.c. stosuje się odpowiednio"*. Według aktualnych interpretacji ustawy o podatku VAT, zaliczenie biegłych do grona płatników tego podatku implikuje możliwość kierowania roszczeń przez strony procesowe względem biegłych, co stoi w sprzeczności z zasadami procesowymi i funkcją biegłego w polskim systemie prawnym. Słuszne było zatem rozwiązanie przyjęte we wcześniejszych „założeniach do ustawy o biegłych” dotyczące podmiotowego wyłączenia biegłych jako płatników VAT, gdyż w ten sposób likwidowało sprzeczność rozwiązań prawnych w różnych ustawach i było zgodne z istotą roli biegłego jako „pomocnika sądu” i powiązaniem jego funkcji z wykonywaniem władzy publicznej; ze wszystkimi tego konsekwencjami – w postaci ochrony prawnej oraz zaznaczenia wyłączenia odpowiedzialności wobec osób trzecich. Niestety obecny projekt nie zawiera zapisu o wyłączeniu biegłych z kręgu podatników VAT, co uważamy za rozwiązanie błędne. Niemniej jednak podtrzymujemy, wyrażoną w poprzednim „stanowisku” potrzebę jednoznacznego uregulowanie tej kwestii, zgodnie z zasadą, że wykonywanie czynności biegłego nie jest prowadzeniem działalności gospodarczej, lecz spełnianiem powinności procesowych. W tym kontekście proponowany wyżej zapis, iż *"Art. 417 k.c. stosuje się odpowiednio"*, rozwiązywałby ten problem. Jest to tym bardziej konieczne, że już odbywają się procesy cywilne, w których strona niezadowolona z opinii domaga się wysokich odszkodowań⁷.

18. Brakuje też unormowań dostosowujących ustawę do rozwiązań przyjętych w nowelizacji kpk, które wchodzi w życie od 1 lipca 2015 r. Brak odniesienia się, a tym bardziej dostosowania projektowanej ustawy do przyjętych już zmian przepisów kodeksowych czyni w dużym stopniu iluzorycznym zamiar zwiększenia kontradiktoryjności postępowania karnego. Przykładowo, jeśli nie zapewni się ekspertom stron (zwanymi „biegłymi prywatnymi”, których opinie – jak można sądzić na podstawie znowelizowanych przepisów – będą mogły być odczytywane na rozprawie) prawa dostępu do materiałów badawczych, to trudno mówić o równych prawach stron procesowych. Z punktu widzenia postępowania dowodowego problem ten jest istotny, zwłaszcza biorąc pod uwagę znaczenie dowodu z opinii biegłych w procesie karnym i cywilnym.

Podsumowując, negatywnie oceniamy przedstawiony projekt. Uważamy, że w przedstawionej postaci nie spełnia on wymogów nowoczesnego, spójnego z innymi

⁷ W jednej ze spraw znanych Polskiemu Towarzystwu Kryminalistycznemu, żąda się od 3 biegłych odszkodowania w wysokości 150 tys. zł za rzekomo błędne opinie z zakresu identyfikacji podpisu. Paradoks tej sytuacji polega na tym, że Sąd uznał za prawidłową czwartą opinię, odrzucając poprzednie trzy opinie. Według naszej oceny doszło tu do pomyłki sądowej, co jednak nie przeszkadza w żądaniu od tych biegłych wysokiego odszkodowania.

ustawami aktu prawnego, regulującego kompleksowo problematykę tak ważnej dla funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości instytucji procesowej jaką są biegli. Jednocześnie deklarujemy wolę spotkania się w tej sprawie z Ministrem Sprawiedliwości oraz wszelką pomoc w przygotowaniu ustawy.

Za Zarząd Główny PTK

Warszawa, dn. 1 grudnia 2014 r.

Opracowanie:

Prof. dr hab. Tadeusz Tomaszewski - przewodniczący Rady Naukowej Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego.

Prof. dr hab. Ewa Gruza - członek Rady Naukowej Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego.

Dr Mieczysław Goc - wiceprezes Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego

Załącznik 6

Warszawa, dnia 02.12.2014 r.

L.dz. 98/14/2

**Pani
Dr hab. Monika Zdrojewska
Podsekretarz Stanu w Ministerstwie
Sprawiedliwości**

W uzupełnieniu uwag i propozycji zgłoszonych przez Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne do projektu Ustawy o biegłych sądowych z dnia 29.10.2014 r. prosimy dodatkowo o rozważenie możliwości wprowadzenia dla biegłych legitymacji, zawierających podstawowe dane dotyczące biegłego (dane osobowe, rodzaj specjalności, okres ustanowienia biegłym z wyszczególnieniem sądu okręgowego na liście, którego jest wpisany biegły itp.).

Możliwość legitymowania przez biegłych odpowiednim dokumentem jest istotna nie tylko z punktu widzenia ułatwień w wejściu i poruszaniu się na terenie Sądu, ale także ze względu na zakładane w Ustawie objęcie biegłych ochroną taką jak funkcjonariuszy publicznych. Z tego względu prosimy o uwzględnienie tej propozycji w projektowanej ustawie.

Załącznik 7**ZBIÓR ZASAD ETYCZNYCH
POLSKIEGO TOWARZYSTWA KRYMINALISTYCZNEGO****Zasady ogólne**

1. Obowiązkiem członka Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego jest przestrzeganie zasad etyki ogólnoludzkiej, podstawowych norm moralnych oraz poszanowanie obowiązującego prawa
2. W sytuacjach nieuregulowanych przepisami prawa lub nieujętych w niniejszych zasadach etyki członek PTK powinien kierować się zasadami współzycia społecznego.
3. Członek PTK postępuje uczciwie, honorowo, mając na uwadze godność każdego człowieka.
4. Członek PTK nie może żądać od innych osób należących do stowarzyszenia zachowania sprzecznego z zasadami etycznymi, współzycia społecznego oraz normami statutowymi PTK.
5. Członek PTK nie może usprawiedliwiać lojalnością swego zachowania sprzecznego z zasadami określonymi w niniejszym zbiorze.
6. Członek PTK nie powinien brać udziału w przedsięwzięciach uwłaczających jego godności lub mogących podważyć zaufanie do niego i stowarzyszenia.
7. Członek PTK nie zachowuje się i nie działa na szkodę innych członków i stowarzyszenia.
8. Członka PTK powinna cechować postawa krytyczna, ale nie krytykanctwo.
9. Członek PTK nie pomawia innych, nie kieruje fałszywych oskarżeń, nie rozpowszechnia nieprawdziwych informacji.
10. Członka PTK obowiązuje kultura osobista, dyskrecja i życzliwy stosunek do innych.

Członek PTK a stowarzyszenie

11. Członek PTK uznaje dorobek naukowy, organizacyjny, ekspercki stowarzyszenia jako wspólne dobro.
12. Członek PTK darzy szacunkiem i zaufaniem członków stowarzyszenia, jest dla nich życzliwy, z szacunkiem odnosi się do ich osiągnięć.

13. Członkowie PTK dbają o to, by uznanie za osiągnięcia przypadło temu, komu to się faktycznie należy.
14. Członka PTK obowiązuje uczciwość i lojalność wobec stowarzyszenia, jego władz i członków.
15. Członek PTK dzieli się ze stowarzyszeniem swoją wiedzą i doświadczeniem zawodowym.
16. Członek PTK aktywnie uczestniczy w pracach stowarzyszenia, dba o dobro i honor stowarzyszenia, godnie je reprezentuje i postępuje zgodnie z jego celami i normami statutowymi
17. Członek PTK nie nadużywa logo i nazwy stowarzyszenia, ani faktu przynależności do PTK do celów prywatnych lub sprzecznych z celami stowarzyszenia.

Członek PTK jako ekspert

18. Ekspert PTK unika zachowań, które mogłyby przynieść ujmę jego godności lub osłabiać zaufanie do jego bezstronności.
19. Ekspert PTK pogłębia systematycznie wiedzę zawodową oraz dba o znajomość przepisów obowiązującego prawa.
20. Ekspert PTK wydaje opinie osobiście, sumiennie, w oparciu o rzetelną wiedzę, badania i doświadczenie.
21. Ekspert PTK opiniuje w terminie, bez zbędnej zwłoki.
22. Ekspert PTK nie uchyla się od konsultacji i pomocy koleżeńskiej w zakresie posiadanych kompetencji.
23. Ekspert PTK zachowuje się taktownie w relacjach z organem procesowym, unika publicznego demonstrowania swego osobistego stosunku do stron procesowych i nie okazuje zażyłości z osobami zatrudnionymi w organach ścigania.
24. Ekspert PTK dba o to, aby krytyka, dyskusja i polemika prowadzone były z poszanowaniem zasad szacunku, rzeczowości i rzetelności.
25. W swej działalności ekspert PTK kieruje się przepisami prawa i zasadami dobrych obyczajów, przestrzega zasad kultury osobistej w relacjach z kolegami
26. Ekspert PTK nie sugeruje się oczekiwaniami zleceniodawcy i nie dopuszcza, aby presja zleceniodawcy lub środowiska wpływała na merytoryczną treść opinii

27. Ekspert PTK podejmuje się opracowania ekspertyz wyłącznie w zakresie swojej specjalności i wyłącznie wtedy, kiedy może oprzeć ją na własnej odpowiednio udokumentowanej wiedzy i doświadczeniu.
28. Ekspert PTK odmawia opracowania ekspertyzy, która miałaby związek z jego interesem osobistym.
29. Ekspert PTK nie wykorzystuje swojej pozycji dla korzyści osobistych.
30. Ekspert PTK nie wykorzystuje na szkodę zleceniodawcy, innych członków stowarzyszenia, osób postronnych, wiedzy mającej związek z wydawanymi ekspertyzami.
31. Ekspert PTK zobowiązany jest do zachowania w tajemnicy informacji uzyskanych w toku wydawanych ekspertyz oraz zabezpieczenia przed nieuprawnionym ujawnieniem elektronicznych nośników informacji stosowanych w pracy eksperckiej
32. Ekspert PTK powinien współdziałać w przestrzeganiu zasad etyki, wymagać od innych ekspertów nienagannego zachowania i kierowania się zasadami etyki eksperckiej.
33. Ekspert PTK reaguje na zachowania kolegów naruszających zasady etyki.
34. Ekspert PTK ponosi odpowiedzialność organizacyjną za uchybienie etyce, zgodnie ze statutem PTK.

Członek PTK a społeczeństwo

35. Członkowie PTK w miarę swoich możliwości powinni wykorzystywać swą wiedzę, intelekt i autorytet w praktycznej działalności dla dobra społecznego.
36. Członkowie PTK sprzeciwiają się wykorzystaniu osiągnięć stowarzyszenia do celów propagandowych, sprzecznych z normami statutowymi PTK.
37. Członkowie PTK w życiu zawodowym i publicznym nie powinni sprzeniewierzać się normom etycznym.

Niniejszy Zbiór Zasad Etycznych wchodzi w życie z dniem 01 stycznia 2007 r. na mocy Uchwały nr 01/2007 Zjazdu Delegatów Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego z dnia 07 grudnia 2007 roku.

Zarząd Główny PTK